ROGALAND BONDE- OG SMÅBRUKARLAG

- organisasjonen for alle bønder

Kva vert neste dyreslag ut?

ÅRSMELDING 2018

RUNDEVOLD
TRANSPORT

ALT INNEN
LANDBRUKSTRANSPORT

KONTAKT:
Tlf. 928 93 521
kai@rundevoldtransport.no
www.rundevoldtransport.no

Program 2019

for årsmøtet i Rogaland Bonde- og Småbrukarlag Victoria Hotell, Stavanger

Laurdag 9. mars

10.30-12.00 Ankomst, lunsj, innsjekking og registrering.

12.00-15.30 Ope landbrukspolitisk møte.
Landbrukspolitikk og klima.
Jord som kjelde og sluk for klimagasser.
Store muligheter for beite og grovfor.
Stortingsrepresentant og nestleiar i næringskomiteen Torgeir Knag Fylkesnes SV.
Frå NIBIO seniorforskar Erik J. Joner.
Frå Norsk Landbruksrådgjeving Ole Arnfinn Røysland .
Forhandlingsutvalet i NBS Torbjørn Norland.

15.30-16.00 Kaffipause med litt å bite i.

16.00-18.00 Årsmøtestart.
Opprop og godkjenning av innkalling og saksliste.
Val av møteleiarar, sekretærar og redaksjonsnemnd.
Val av to til å skrive under protokollen.
Innkomne forslag
Årsmøtetale ved fylkesleiar Nils S. Melbøe.
Årsmelding, rekneskap, budsjett og arbeidsplan.
Val ved Arnold Helland, leiar av valkomiteen.

19.30 Middag og sosialt samvær.
Lotteri og smaksprøver.

Sundag 10. mars

08.00-09.00 Frukost.

09.00-13.00 Gjensidige-avtalen ved representant frå Gjensidige, Torbjørn Norland.
Foran jordbruksforhandlingane ved Torbjørn Norland NBS.
Klimadebatten sett frå bonden sin ståstad: Rune Nydal, frå Sogn og Fjordane (klima - CO^2 - metan - fotosyntesen - karbonkretsløp).
Mattilsynet: Dialog og dyrevelferd i landbruket.
Stian Espedal, Nortura: Utfordringane i kjøtproduksjonen.
Tine ved Arthur Salte: Korleis sikre framtida for alle mjølke-produsentar.
Ca. 30 min. til kvar program-post, samt korte pausar.

13.00-13.30 Avslutning av årsmøte, behandling av uttalar m.v.

13.30 Lunsj/heimreise.

Det må takast forbehold om tidsplan og eventuelle innleiarar.

Layout og produksjon: Hilja Birgitte Holden. **Trykk:** Lura Trykkeri.

Regionkontakter

DALANE
Sophie Eckhoff
Gjermestad
Tlf. 450 27 448
(Egersund, Bjerkreim,
Lund, Sokndal)

ØYANE
Torbjørn Norland
Tlf. 970 35 255
(Forsand, Strand,
Finnøy, Ombo)

RYFYLKE
Stig Arild Helgesen
Tlf. 481 56 697

JÆREN
Nils Melbøe, tlf. 916 68 440
(Randaberg, Jæren, Sandnes/Gjesdal)

HAUGALANDET
Geir Aksdal
Tlf. 909 54 910

40 år som importør i Norge!

Vi kjører -15% på alle lagerførte modeller nå!

Vær forberedt på våronna med vår velkjente Maschio Delfino Super. Dette er en sterk fres med god avstand mellom øvre og nedre lager på knivinnfestningen. Fresen kommer komplett med tannpakkervalse og PTO-aksling med lamellplateklutsj.
Arbeidsbredder 230, 250 og 300 cm. Mva. tilkommer.
Montering og frakt kan tilkomme.

Kjente agenturer – gode priser og servicen du forventer. Ta kontakt!

Aase Landbruk a.s
Postboks 3022, 4392 Sandnes
Tlf. 51 60 14 00
www.aase-landbruk.as

Fres med pakkerull
veil. fra 90.900,-
KAMPANJE FRA 77.250,-
Kombinasjon med såkasse FRA 124.100,-

Lokallagsleiarar 2018

HJELMELAND
Egil Ulvestad
Tutlandsvegen
136
4130 Hjelmeland
Epost: *eulves@online.no*
Tlf. 476 05 255

SULDAL
Ole Johan Østebø
Vormestrandvegen 644
4235 Hebnes
Epost: *ole.johan.ostebo@gmail.com*
Tlf. 906 29 646

EGERSUND
Svein Narve Veshovda
Veshovdaveien 139
4372 Egersund
Epost: *svein.narve.veshovda@dabb.no*
Tlf. 913 12 164

FINNØY
Harald Wiig Bjørn-Nilsen
4168 Bryne
Epost: *harald@skansen-urtehage.no*
Tlf. 475 10 762

BJERKREIM
Ove Helge Ommedal
Hellandsvegen 200
4387 Bjerkreim
Epost: *varpfarm@gmail.com*
Tlf. 990 81 770

INDRE RYFYLKE
Svein Ramsnes
Hovland
4208 Saudasjøen
Epost: *svein.ram@hotmail.com*
Tlf. 414 32 977/473 97 796

VINDAFJORD
Geir Aksdal
Vågavegen 74
5561 Bokn
Epost: *geiaks@online.no*
Tlf. 909 54 910

SANDNES OG JÆREN
Morten Oseland
Noredalen 63
4308 Sandnes
Epost: *mortenoseland@hotmail.com*
Tlf. 993 36 271

RANDABERG
Arnfinn Askvik
Vistvikvein 10
4070 Randaberg
Tlf. 402 20 942

OMBO
Arnfinn Olsen
Helgaland
4187 OMBO
Epost: *arnfols2@online.no*
Tlf. 950 82 850

STRAND OG FORSAND
Trond Norland
Norlandsvegen 60
4120 Tau
Epost: *tonorlan@hotmail.com*
Tlf. 906 92 674

TYSVÆR OG BOKN
Stig Arild Helgesen
Nesvegen 106
5567 Skjoldastraumen
Epost: *sahelgesen@gmail.com*
Tlf. 481 56 697

KARMØY
Jarle Haaland
Visnesvegen 15
4262 Avaldsnes
Epost: *jhaaland@haugnett.no*
Tlf. 992 32 399

Spesialbutikkene for økologisk mat i Stavanger

Mat med mening®

Økologiske Dagligvarer AS

Ullandhaugveien 150
4021 STAVANGER
telf. 51 87 29 50
Åpent: man-ons, fre: 11.00-17.00
tors: 11.00-19.00 lør: 10.00-15.00

Langgata 2
4013 STAVANGER
telf. 51 87 29 51
Åpent: man-ons, fre: 10.00-17.00
tors: 10.00-19.00 lør: 10.00-15.00

Debio godkjent

Telefon sentralbord: **22 00 59 10**
E-post: **post@smabrukarlaget.no**

Kontonummer: 8101.05.36928

www.smabrukarlaget.no

Layout og design:
hiljabirgitte@live.no

RILAS - RØRHANDEL

Tlf.: 97 74 19 26 - www.rilas.no

Kontakt oss gjerne for et godt tilbud!

RILAS
www.rilas.no

Styret i RBS 2018

LEIAR
Nils Melbøe
Kyllesveien 59
4308 Sandnes
Epost: *ns-planter@online.no*
Tlf. 916 68 440

NESTLEIAR
Torbjørn Norland
Norlandsvegen 29
4120 Tau
Epost: *tonorlan@online.no*
Tlf. 970 35 255

STYREMEDLEMMER
Ingvild Sønstabø
Nesvegen 106
5567 Skjoldastraumen
Epost: *isoensta@online.no*
Tlf. 920 46 740

Sven Magne Skadsem
Killinglandveien 96
4312 Sandnes
Epost: *svenmagne@live.no*
Tlf. 911 35 558

Geir Aksdal
Vågavegen 74
5561 Bokn
Epost: *geiaks@online.no*
Tlf. 909 54 910

Sophie Eckhoff Gjermestad
Gjermestadveien 60
4375 Hellvik
Epost: *post@gjermestad.no*
Tlf. 450 27 448

Kjell Helland
Amdalsveien 48
4120 Tau
Epost: *kjhel3@online.no*
Tlf. 922 00 853

1. VARA
Magnus Tjåland
Tjålandsvegen 55
4342 Undheim
Epost: *ingertj@frisurf.no*
Tlf. 914 84 454

2. VARA
Svein Erik Ørsland
Sokndalsveien 530
4372 Egersund
Epost: *s.e.orsland78@gmail.com*
Tlf. 917 77 786

3. VARA
Stig Arild Helgesen
Nesvegen 106
5567 Skjoldastraumen
Epost: *sahelgesen@gmail.com*
Tlf. 418 56 697

FYLKESSEKRETÆRER
Vivian Huglen
Nesvegen 91
5567 Skjoldastraumen
Epost: *vivian.huglen@gmail.com*
Tlf. 932 30 101

DET BESTE TIL BØNDENE

TESS er i dag totalleverandør til landbruket med tilbud om et bredt utvalg kvalitetsprodukter, servicetjenester og samarbeidsavtaler som sikrer kostnadseffektive innkjøp. Rogaland Bonde- og Småbrukarlag har en avtale med TESS som er svært gunstig for dets medlemmer. Les mer på www.tess.no

Ta kontakt med ditt nærmeste TESS

TESS
TEKNISK FAGHANDEL
Etabl. 1968

TESS Ølen
Bjoavegen 8B
5582 Ølensvåg
Tlf.: 53 00 41 00
olen@tess.no

TESS Kårstø
Falkeidvegen 274
5565 Tysværvåg
Tlf.: 52 77 45 70
karsto@tess.no

TESS Karmøy
Husøyveien 241
4262 Avaldsnes
Tlf.: 52 81 44 00
karmoy@tess.no

TESS Haugesund
Garpaskjærveien 1E,
5527 Haugesund
Tlf.: 52 70 45 00
haugesund@tess.no

TESS Jæren
Breimyra 4, Håland Vest
4344 BRYNE
Tlf.: 51 77 01 77
jaeren@tess.no

TESS Tau
Ryfylkeveien 1980
4120 Tau
Tlf.: 51 74 55 10 7
tau@tess.no

TESS Egersund
Varbergveien 1
4371 Egersund
Tlf.: 51 46 49 49
egersund@tess.no

TESS Dusavik
Finnestadgeilen 9
4029 Stavanger
Tlf.: 51 72 62 20
dusavik@tess.no

TESS Sandnes
Stavangervn. 14
4313 Sandnes
Tlf.: 51 60 76 60
sandnes@tess.no

TESS Stavanger
Plattformveien. 8
4056 Tananger
Tlf.: 51 69 45 00
stavanger@tess.no

Nils S. Melbøe

Leiaren har ordet

Kjære medlem!
Mange uløyste saker heng over oss bønder. Uvissa og signala i samfunnsdebatten ser truande ut for mange. Pelsdyrsaka, myrdyrkingsforbod, Co2 problematikken, raudt kjøt og redusert kjøtforbruk er nokre av stikkorda i dette.

Den nye regjeringsplattforma gir ingen pustepause. Politikken vert meir og meir styrt etter innfallsmetoden, dvs. ein får eit innfall, ein idé utan fagleg vurdering, som så blir gjeldande. I 2018 sa Stortinget at Co2 avgift ikkje skulle leggast på biologiske prosessar, men no truar dei med nettopp det, dersom ikkje jordbruket reduserer Co2 utsleppa.
Dei Co2 rekneskapa som vert nytta, er etter mi meining misvisande, og held ikkje mål. Det er berre utgiftspostar, ikkje inntektsposter, som syner Co2 binding i jord. Den bindinga er betydeleg. Faktisk bind eit beitebasert landbruk meir Co2, enn det slepp ut, syner fleire undersøkingar.

Skal familiejordbruket ha ei framtid i Norge, må vi ha inntektsmoglegheiter som andre grupper i samfunnet. Her ligg vi langt unna jamstilling og vi ligg nedst på inntektslista over inntekter i Norge. Norsk mat må være produsert med utgangspunkt i norske ressursar. Landbruksareala, både inn- og utmark, må nyttast og vernast i heile Rogaland. Dette må vi være villig til å bruke budsjettmidlar på, og vi må vri støtta over til areal og produksjonsmåte.
Dersom meir av matproduksjonen skal baserast på importert kraftfôr frå Brasil, kan vi gløyme store deler av Rogaland som matprodusent. Norsk sjølvbergingsgrad er allereie rekordlåg.

Nye forskrifter for hald av husdyr er på trappane. Slik dei vert tolka no, betyr det kroken på fjøsdøra for mange. Dersom driftsmåten skal endrast så dramatisk som det kan sjå ut for, vil mange slutte. Det hastar med å få varige unntak for lausdriftskravet og store endringar i driftsmåte. Ein beitebasert mjølkeproduksjon, må tuftast på båsfjøs. Ein vil ikkje kunne utnytta beita og norskprodusert fòr, dersom kyr skal stå i robot-fjøs og mjølke minst 10 000 liter mjølk kvart år. Det er biologisk umogleg å få til. Den norske kombinasjonskua, må utnyttast både til mjølk og kjøtproduksjon. Det haster å få til endringar i avlen som mogleggjer ei slik ku.

I 2017 hadde vi på heile Vestlandet rekordnedbør med særs utfordrande hausteforhold. I 2018 var det rekordtørke. Store endringar frå eit år til eit anna. Det vart mykje rot frå myndigheitene omkring dette. Dei kommunane som hadde minst nedbør i vekstsesongen i 2018, fekk ikkje del i erstatningane knytt opp til husdyr. Men, for mange enda det likevel godt til slutt. Utbetalingane kom vel med for mange, men vi høyrar og at mange diverre ikkje søkte om erstatning. Dette må vi verte flinkare på i framtida å få fleire bønder med på

Eg vil nytte høve til å takke alle medlemmer og tillitsvalte for innsatsen i 2018. Det har vore mange gode og inspirerande markeringar gjennom året. Vi fekk og netto medlemsauke i fjor!

Håper at du som medlem vil vere med vidare. Ta kontakt med fylkeslaget dersom du treng hjelp, eller har innspel til aktivitetar. Det skal ikkje stå på oss!

- for livskraftige dyr med god tilvekst.

Truleg det beste

Sortimentet til sau

Fiskå Mølle sitt fôrsortiment gir full dekning av protein, energi, vitamin og mineral.

TOPLAC SAU

- Høg konsentrasjon av AAT, PBV og energi.
- Høg tilvekst på lamma.
- Tilsett ekstra E-vitamin for meir livskraftige lam.

SAUEFÔR

- Høgt proteininnhald for god lammetilvekst
- Tilpassa fiberinnhald for god vomfunksjon.
- Optimalt val dersom innefôring etter lamming overstig 3 veker.

SAUEFÔR DREKTIG

- Vitamin- og mineralrikt
- Organisk selen og masse vitamin E.
- 3-5 hekto dekker behovet ved middels surfôr.

SAU/LAM APPETITT

- Fiber- og proteinrikt.
- "All-round" kraftfôr til alle sesongar.
- Fungerer svært godt i kraftfôrautomatar.

	August-paring	Etter paring til ca 1 mnd før lamming	1 mnd før lamming til beiteslepp	I beiteperioden
Kraftfôr til sau og livlam	Sau/Lam Appetitt	Sauefôr Drektig	TopLac Sau, eller Sauefôr	-
Kraftfôr til kopplam og slaktelam	Sau/Lam Appetitt	Sau/Lam Appetitt	Sau/Lam Appetitt	Sau/Lam Appetitt
Tilskuddsfôr til sau og livlam	TOPLICK Sau Saltslikkestein	Prem. Drektig Sau TOPLICK Sau Saltslikkestein	TOPLICK Sau Saltslikkestein	TOPLICK Sau Saltslikkestein

FISKÅ MØLLE AS
Tlf. 51 74 33 00

FISKÅ MØLLE ETNE AS
Tlf. 53 77 13 77

FISKÅ MØLLE TRØNDELAG
Tlf. 73 85 90 60

FISKÅ MØLLE FLISA
Tlf. 62 95 54 44

Fiskå Mølle

Vår kjære Samuel Thengs døydde brått 12. januar 2019

Dette var særs uventa og tragisk for alle.
Bonde- og Småbrukarlaget har mista ein bauta,
ein kjær, smart og god småbrukarven.
Han har vore med i laget i 40 år,
og har satt merker etter seg overalt.

Vi vil alle savne hans engangement,
pågangsmot og kraft. Vi lyser fred over minnet
til Samuel, og sender våre tankar til dei næraste
pårørande som han var så stolt av.

REKO-ringer

Lokalprodusert mat, uten mellomledd.

Rogaland Bonde- og Små-brukarlag er fødselshjelper for to nystartete REKO-ringer. En i nordfylket og en annen i Sandnes/Stavanger. De har allerede flere tusen medlemmer.

I disse dager lanseres det en ny distribusjonskanal som skal gjøre det enkelt og effektivt for produsentene å selge varer lokalt direkte til kunden. REKO-ringene er en del av Norsk Bonde- og Småbrukarlag sitt prosjekt Matnyttig. Prosjektet har som mål å øke lokalmatproduksjonen i Norge, samt stimulere til bedre lønnsomhet og bevisstgjøre forbrukere om viktigheten av småskala matproduksjon og lokal videreforedling.

Hva er en REKO-ring?

• Det er ikke tillatt med noen mellomledd i salgsnettverket. Produsentene må selv stå for salg av sine varer.

• Det skal ikke være noen form for medlemsavgift fra hverken produsenter eller kunder. Dette betyr at utleveringsstedet må kunne brukes uten leieavgifter. Administrativt arbeid knyttet til Facebook-siden og utleveringer må baseres på frivillig innstas fra kunder og produsenter.

• Produsenten er selv ansvarlig for og forpliktet til å følge regler i forhold til matsikkerhet og regnskap/skatt.

Av Rebekka Bond

Fornøyde kunder i Haugesund.

Rebekka Bond og Nils Melbøe på REKO-oppstart i Sandnes.

Foto: Ulf Rugumayo Amundsen

Fra utdelingen på Meieriplassen i Haugesund.

Svensk kvalitet i norske fjøs siden 1984

Knarrhult forhandler:
Martin Moi
Tel: 913 142 10
E-mail:
martin@knarrhult.no

Knarrhult forhandler:
Mikal Nordbø
Tel: 982 188 88
E-mail:
mikal@knarrhult.no

Knarrhult forhandler:
Sverre Gustav Birkeland
Tel: 957 923 21
E-mail:
sverre.gustav@knarrhult.no

Referat fra åpent møte på årsmøtet 2018

Nils Melbøe ønsket alle velkommen, spesielt til Olaf Spanne. Torbjørn introduserte og ønsket innlederne velkomne, Dag Jørund Lønning, Jonas Skrettingland, Asgeir Pollestad, John Petter Løvstad. Torgeir Knag Fylkesnes fra SV meldte avbud pga. sykdom i familien

Dag Jørund Lønning - ny bok, «Jordlivet»

Michal Brownie sier "Målet må faktisk ikke være å fø verden, målet må være å lære verden i fø seg selv". Utfordringen i dag er ikke for lite mat, men fordeling, makt og strukturer og at vi blir dårligere og dårligere til å fø oss selv.

For 3500 år siden, finner vi denne teksten: " Vår overlevelse er fullstendig avhengig av denne neven med mold. Ta godt vare på den, og den vil gi oss mat, drivstoff og tak over hode, samt få glede av å vokse rundt oss på alle kanter. Misbruk den, og molda vil kollapse og dø, og mennesket vil dø med den." Fra Verdens Sanskrit Skrifter - 1500BC.

Første miljøadvarselen som har stått på trykk.

Nå først etter 3500 år begynner vi å få denne kunnskapen, hva med alle årene etter dette?

I Etiopia er bruka på 7 da i gjennomsnitt - sjakkbrettlandbruk, utrolig produktivt.

Nå lever vi som om vi er siste generasjon.

Hva er egentlig mold? Bare i ett gram jord kan det være 10.000 ulike arter av liv.

Når vi ødelegger molda, mekanisk omdanning, gjør vi den mindre effektiv. Den industrielle produksjonsmåten, ødelegger jorden etter oss.

Veldig snevert spor, har ikke mulighet til forandring når du først har begynt. Denne måten å produsere på blir bare større og større.

Dette handler først og fremst om politikk.

Vi har mistet nærmere 40% av matjorden på 40år. Utarma jord = jord uten liv!

Ingenting har drevet folk fra bygdene i så stor grad som måten vi misbruker jorden på.

Klimaperspektivet:

50-70% av karbon i matjorden, er vekke. Grunnen til det er måten vi driver jorden på, når vi gjør det om til et vekstmedium for våre interesser. Jorda er vår venn når den ligger i jorden, ikke det når den kommer opp i atmosfæren.

Karbon i mold = biologisk prosess. Med dagens driftsform ødelegges denne prosessen. Uten biologisk prosess, ikke mer liv i jorden, ikke mer planter som tar opp co2.

Den nye grønne revolusjonen, skremmende hvor lite vi har brydd oss om livet i jorden. 150 forskere har på 20 år identifisert 1% av artene i molden.

Hvordan kan det vokse noe i

naturen i det hele tatt, vi har ikke sprøytet, vi har ikke gjødslet den. Naturen har sjøl helt fantastiske produksjonsmåter, ugresset sin jobb er å dekke naken jord.
Rotetene nematoder kommer når noe er galt med plantene. 2% av nematoder gjør dette, de andre 98% er nyttige/viktige nematoder.
Alt starter med fotosyntese. Det skal være liv i jorden, det skal være planter, karbon er livskilden.
Landbruket kan og må endres fra å være årsaken til klimaendring, til å bli den viktigste løsningen. Karbon må tilbake der det hører hjemme og skape verdi og liv i molda. Karbonlagring er vinn vinn. Utrolige utspill som kommer fra sentrale politikere om beitedyr.

Erna Solberg: co2 varsel – «norske kyr promper for mye». Glemmer å tenke at et regnskap har både inntekt- og utgiftside. I molden lever det en mengde bakterier som har til oppgave å spise metan. Det er etter at mennesket kom at metanet i verdensrommet har økt, før når bisonen levde var ikke dette noe problem. Hvor ble metanet av da?
Vi må få de naturlige prosessene til å virke igjen. Når store grønne prærieområder forsvinner, blir det minus minus i regnskapene.
Voss kommune skal bli en pilotkommune på karbonfangst i landbruket. Det er nesten like stort utslipp fra konvensjonelt jordbruk som økologisk, viser en studie fra USA. Regenerativ drift, er

soleklar vinner i den studien. I Australia får bønder mer tilskudd etter hvor mye karbon de fanger. Vi dyrker våre egne myter om at vi ikke har noe valg. Teknologien og kjemien har støttet opp om dette. Parsellhager og Andelslandbruk blir det mer og mer av, 80 nye andelslandbruk på 1 år.

Vi får ikke folk til å engasjere seg hvis vi bare ser på forbrukerne, som tilskuere. Vi må forstå at hvis vi fører dette livet, så før vi oss sjøl.
Singing frogs farm, mindre enn 40da, produserer grønnsaker for 9 millioner og har 7 ansatte. Pløyer ikke, sprøyter ikke og ingen luking. Naturen ordner opp sjøl.
Vi må forandre måten å driver på, bli flere og mindre enheter, ikke større. Hvordan få politikerne til å ta til seg kunnskap?

John Petter Løvstad
Er det behov for en ny politikk? Svaret er definitivt JA. Stortingsmeldingen som kom i 1975 sto til 2000. Det kom en ny melding etter 12 år, så etter 6 og nå, kanskje en ny om 3 år?
Det store hamskiftet var jordbruksoppgjøret i 2014, blåblå regjering, færre og større bruk. V og KRF glemte å sette et tak på hvor mye penger enkeltbruk kan få.
Utfordringen vår etter 2014 har vært å få majonesen inn igjen på tuben.
Stortingsmelding i 2016, inntektsmål er å redusere inntektsgapet mellom jordbruket og andre. Veldig mye av galskapen ble stoppet takket være Krf, V, SV, SP og AP.
Kostnader per produsert enhet, kjøre store traktorer på bratte landbruk er mer kostnadseffektivt enn å drive

Jarlsberg-osten fekk bein å gå på. Torbjørn Norland deler ut til John Petter Løvstad, Dag Jørund Lønning og Jonas Skrettingland.

mindre. Det er igangsatt en gruppe som utreder om det er teknisk mulig å innføre et driftsvansketilskudd som går på bratthet og teigstørrelse. Kanskje en bør ta med karbontakst, hvorfor ikke? Dette hadde ikke kommet til å skje hvis det ikke hadde vært for de 5 partiene som gikk imot stortingsmeldingen.
Så lenge Krf sitter der de sitter, er de kjempeviktige, etter min mening har de tedd seg veldig bra. De 4 andre, unntatt venstre, skriver at tilskuddet skal være i kroner, ikke i prosenter. Jobben vår nå, er at det i denne innstillingen er haugevis av positive innspill, men hvordan skal vi te oss når vi møter regjeringen under jordbruksforhandlingene?
Det blir særdeles spennende. Krf er nøkkelen.. Ja det er behov for ny politikk, det er behov for at ressursgrunnlaget ligger i bunn. Hele klimadebatten kan være med å hjelpe jordbruket.
Nå begynner finansfolket å bli redde for pengene sine. JA, hva skjer med Statoil da?
Jeg gleder meg til jordbruksforhandlingene, John Georg Dale er mer uforutsigbar enn landbruksministrene vi har hatt tidligere år. Men, det kan nok hende at vi våren 2018 trenger litt hjelp av stortinget for å komme i havn.

Jonas Skrettingland
Hvor er Krf oppi dette? Gjennomsnittlig har det vært en grei inntektsutvikling i landbruket, men mindre bruk kommer dårligere ut, og det må rettest på. Landbruket er mer enn en næring. Landbruket er matsikkerhet og sjølforsyning. Vi kan jo bare importere.. Det er ikke sikkert vi alltid kan det i alle situasjoner.
Kulturlandskap, landbruket er utrolig viktig i forhold til kulturlandskapet for å ta vare på det. Norge gror igjen.
Krf vi stå opp for 4 pilarer i jordbrukspolitikken: Jordbruksoppgjøret, Markedsregulering, Importvern og en restriktiv jord- og eiendomspolitikk. Det må være en markedsregulering. Det må være et mål at dere kan klare jordbruksforhandlingene uten at stortinget må inn.
Bøndene blir større og blåere, og det er mange som trives godt med å få lov til å vokse. Men jeg tror ikke vi er tjent med det som samfunn. Jeg strever med hvordan vi skal få til en endring, vi må kanskje ha litt hjelp av dere til det.
Vi må ha et sterkt Norsk importvern. Jorden må væra knyttet til de som driver og bruker den. Odelsloven er en velsignelse. Vi har utrolig mange dyktige bønder i Norge.

Spørsmål og kommentarer til Skrettingland
Torbjørn Norland: Vi har gått fra å være sjølforsynt på melk til å måtte importere. I Sveits har en delt opp politikken annerledes, der får de tilskudd der forholdet ligge til rette for det.
TV-program om vedmangel. Det er lettere å kjøre veden til Tyskland enn Norge.. Hvis vi bytter ordet ved med mat, har du en situasjon som kan skje i Norge.
Svein Narve Veshovda: Takk til fylkeslaget som har laget bra program. Jeg selv har hatt fokus på kvalitet, bra å spise,

Torfinn Ingebjørgsrud og Asgeir Pollestad fekk blomster som takk for godt foredrag.

rett produsert og god kvalitet. Skal vi fortsette å gi gass eller stoppe opp litt og ha mer fokus på kvalitet? Hva er viktigst for Krf?
Svar: Å sentralisere landbruket til noen få bruk som skal være store og effektive er ikke det Krf vil. Vi vil ha variasjon i bruksstørrelsene over hele landet, ny jordbrukspolitikk.

John Petter Løvstad: God handelsskikk - tre kjeder bestemmer alt, de har altfor stor makt.
Svar: Matkjedene har vært veldig flinke til å få folk til å tru at Norsk mat er trygg mat.

Stig A. Helgesen: Du sa at det var 4 pilarer i jordbruksoppgjøret, og du ønsker at det skal gjøres uten at stortinget blander seg inn i det. Når faglaget har brutt, får vi beskjed om at vi gambler med forhandlingsretten vår? Greit nok dette, men det kan jo være at det er den andre parten som legger opp til at det skal bli brudd, for å framprovosere dette, og kanskje er det det den regjeringen som sitter nå, vil.

Nils Melbøe: Du refererte til Dag Jørund Lønning sin landbruksmodell, og sier: «men jeg tror vi trenger litt hjelp til å komme der.» Ja det er nok behov for å tenke nytenkende og framtidsretta. Naturen har en egen evne til å finne løsninger. God handelsskikk, de setter ned prisen på sine egne merkevarer, men ikke Tine, Gilde osv.
Svar: Matkjedene skal ha frittgående høner, nå seint-voksende kyllinger. At en hel næring skal snu seg for kjedene, er grovt. Kjedene som styrer og herjer med kyllingprodusentene. Krf har fokus på dette.

Arnold Helland: Bratte gårder er noe vi har jobbet med i all verdens tid, beitene og jordene er skjeve, alt det som er på gården må tas med, ikke bare de dyrka teigene.

Torfinn Ingebjørgsrud: Miljøpartiet de grønne er ikke med i næringskomiteen, men syns de har stått opp for landbruket de også, ikke bare de fem som ble nevnt.
Nye løsninger veldig interessant. Landbruket trenger en ny politikk og det må bli en del av klimapolitikken. Hvilke konkrete vedtak kan iverksettes i kommunen, fylket og Stortinget.
Svar: John Petter Løvstad På tirsdag begynner vi en runde på Stortinget der vi snakker med alle partiene. Vi er stort sett enig med MDG på alle punkter, unntatt rovdyr.

Olaf Spanne: Aldershjem og gamlehjem: Mattilsynet har vedtatt at alt kjøttpålegg og middagsmat som har vært på bordet skal hives, I går hadde vi røkt svinekam og halvparten av middagsrestene ble hevet. Kan vi gjøre noe med dette?

Egil Ulvestad: Hvor må vi begynne for å få til et landbruk med minst mulig sprøytemidler og kunstgjødsel?

Svar fra Dag Jørund Lønning: Vi må jobbe med å finne de praktiske løsningene. Vi måler jorden og kjøper mineraler og tilsetter det som mangler, men vi måler ikke biologi.
Vi har regler på hvor tunge maskiner som kan kjøre på asfalt og grus, men ikke på jord, det sier litt om hvor mye som må endres.
Potensialet for å nå ut til nye grupper og allianser er nå stor. Det er en vanvittig interesse der ute nå, mye av dette er ny kunnskap for folk.
Livet i molden har ingen vern. Vi må jobbe steg for steg for å få til dette. Minst mulig forstyrring av jorden.

Asgeir Pollestad: Melkebonde i kaldfjøs. Rådsmedlem i Tine de tre siste årene.
Nedgang i søtmelken, mer ned nå enn i 2016. Tine blei D-lista av Kiwi, det betyr at de ikke tar inn 1,75l melk, kun 1l kartongen. Den norske osten minker og importosten øker. Laktosefri melk og sjokolademelk øker. Før var det stort sett meieriprodukter som konkurrerte mot meieriprodukt, mens nå er det flere konkurrenter, som soyamelk og rismelk, men det er ikke melk. De får det til å framstå som et sundere produkt enn meieriprodukter. Det er det vi for solgt av melkeprodukter som gir grunnlag for melkeprisen til bøndene.

Vær en bevisst forbruker. Pizzabakeren bruker norsk Tineost, Dolmino/Dolly bruker revet, altså ikke skikkelig ost. Grandiosa bruker norsk ost og kjøtt, mens Dr. Oetker bruker importert kjøtt og ost.
Det var en økning på osteimporten på 4% i 2017.
I yoghurt var det en nedgang i 7% på import og det er positivt. Vi har brukt virkemidlene i PU (pris utjevning) ordningen rett, og dette viser at det virker. Å stadig øke melkeprisen er krevende.
Vi kan ikke samle alle melkeproduksjoner til sentrale strøk. Vi må passe på å ha en desentralisert melkeproduksjon. Det er et politisk vedtak at Jarlsberg-produksjonen skal eksporteres.

John Petter Løvstad.

Vi må opprettholde den melken vi har, det er et potensial her når vi importerer så mye meieriprodukter. Framover er det mulighet for at vi alle må gå ned på forholdstall, dette er jo beklagelig.
Bygge et meieri i Irland? Dette har vært en prosess. Når de nå fjerner eksportstøtten i 2020, må vi gjøre dette for å opprettholde vårt internasjonale marked. Vi eksporterte ca 10 000 tonn Jarlsbergost i 2017. Vi har prøvd å ta ut mer pris for produktet, men da minket salget. Det ble enighet om at hvis en skulle opprettholde produksjonen av eksportjarlsberg, (den består av 40% av den internasjonale virksomheten vår.) må produksjonen flyttes. Det handler om å holde sirkulasjonen i gang i selskapet.

Spørsmål
Eldar Melbøe: Du sier vi produserer for mye melk i dette landet, men vi skal bygge et meieri i utlandet, hvor er logikken.?
I sosiale medier er det utelukkende negative tilbakemeldinger fra eierne, hvordan kan dere da bygge dette?
Svar: Vi har vurdert og belyst problemstillingen best mulig på møter, vi har holdt på med dette siden 2013. Det er gjerne ikke de som ytrer sin mening på Facebook som er flertallet eller nødvendigvis det de fleste mener
For mye melk og fase ut, de literne som er for mye vil forsvinne allikevel. Det er politisk vedtatt, at de 100 millioner literne skal avsluttes uansett.

Tillegg fra Torbjørn: Har det vært tatt opp på årsmøtet til Tine?
Svar fra Tine: Nei det har det ikke som en konkret sak.

Egil Ulvestad: Hva vil dere med å bygge et meieri for å ta imot 100 millioner liter melk?
Svar: Saken er å opprettholde den internasjonale virksomheten vår.

Nils Melbøe: Det som jeg sitter igjen med er at norsk melk ikke er god nok til å selge i utlandet, jeg mener det er direkte feil.

Godt salg!

Vi trenger enda flere bønder!

- Svært konkurransedyktige priser og vilkår
- God oppfølging fra dyktige produsentrådgivere
- God støtte til nye brukere
- Tilbud om faglige og sosiale arrangementer

Besøk oss på www.fatland.no og sjekk våre bonuser, priser og vilkår. Eller ring Fatland Jæren, tlf. 97 97 21 20

Fatland

tks EasyFeed

- Touch display i farger
- 12 starttider pr. gruppe
- 20 grupper med individuell fôrmengde
- Automatisk fôring av grovfôr / kraftfôr
- 7 fyllekilder, for ulike typer fôrslag og kraftfôr
- Kan hente fôr fra rundballemagasin, FeedMixer eller FeedHopper Junior
- Kan ha sideutmater og børster
- Trådløst håndholdt display
- Enkel og oversiktelig meny
- NORSKPRODUSERT

"TKS EasyFeed er en helt ny automatisk utforingsløsning for både storfe og småfe. Den er tilpasset og forenklet slik at den vil kunne passe for de fleste vanlige besetningstyper og størrelser i Norge. Det er en av de aller rimeligste metodene for å autmatisere föringslinjen. Robust og velprøvd teknologi. Tilpasses i eksisterende fjøs, ved ombyggninger og i nybygg. Velges av både sauebønder og storfebønder."

Et meget gunstig alternativ for å kutte ut kjøretid og driftskostnader med en kompaktlaster.

tks FeedBelt

- Robust og solid
- Kjøres på 1-fas
- Manuelt eller helautomatisk
- Takler langt gras
- Opp til 6m opphengsavstand
- For storfe og sau/småfe
- Tilpasses de fleste forhold
- Mulighet for flere fyllekilder
- NORSKPRODUSERT
- Markedets mest komplette løsning

Stolt leverandør til Norges viktigste yrkesgruppe !

«TKS FeedBelt er en unik videreføring av det velkjente og solide bandforingskonseptet, men med mulighet for automatisering og betjening av de fleste typer besetninger, med både grovfor og kraftfortildeling»

tks AGRI

www.tks-as.no
Ta kontakt med din forhandler idag

Referat fra årsmøtet

LØRDAG

Torbjørn Norland åpnet møtet med å ønske velkommen. Opprop av Vivian Huglen, 27 utsendinger møtte, pluss en fra styret. I tillegg møtte John Petter Løvstad fra sentralt.

Valg av møteleder: Eldar Melbøe Kyllesø og Svein Narve Veshovda.
Valg av sekretær: Vivian Huglen.
Valg av redaksjonskomite: Stig A. Helgesen, Trond Norland, Heidi Puntervoll, Svein Erik Ørsland og Morten Osaland.
Leder: Stig A. Helgesen.
Valg av to til å skrive under protokollen: Stig A. Helgesen og Geir Aksdal.

Frist for innkomne forslag ble satt til lørdag Kl: 1730.

Kommentarer og spørsmål etter lederens tale

Arnold Helland: Glimrande skriv i avisen. Vi vil tape 200 kg på avfallet som minken spiser. Alle i jordbruket må støtte opp under pelsdyrbønder. Hvem er de neste? Vi har noen i bygden som startet opp for 3 år siden, de fikk støtte fra invasjon Norge, bare hive vekk pengene? Skal vi importere minkpels, men ikke få lov å produsere?

Stig A. Helgesen: Pelsdyr: Når det gjelder det om hva som er det neste kan en virkelig lure når en leser på nettsidene til NOAH. De vil avvikle systematisk dreping av dyr. Du skal ikke få lov til å avlive katten din når den er syk?
Hva er det lurt å gjøre, sitte rolig i båten, eller skrive noe på det? Hvem skal vi rette det mot? Eller er det bare sånn at pelsdyrbøndene trenger et solidarisk støttende skriv?
Korn: Lenge har det vært snakk om at kraftforprisen må opp, det begynner endelig å rulle, mange innser at det må gjøres. Vi kan ikke bare doble kraftforprisen over natten,det må skje en gradvis utvikling i prisen.
Det er mer kraftfor bak hver kg produsert sau og storfekjøtt enn bak 1 kg svinekjøtt. Hjertesukk, den stadige undergravingen av leverandør- og mottaks industri, kvantumsrabatter som går helt av skaftet. Alle rabattordninger kommer bare til gode til de store. Dette er ikke bare flytting av penger fra små til store, men også fra grovfor til kraftfor.

Svar Nils Melbøe: Helt rett det som Arnold sier at vi må tenke på kostnaden på avfallet minken spiser, spesielt på verpehønsene. Høyre og Frp adressater på uttalen fra RBS. Et svik og et løftebrudd.

Morten Oseland: Melkeprodusent fra Sandnes som driver med en kvote på 113 000 og 130 vinterfora sauer.
Hva blir det neste etter pelsdyrene? Sauehold med tette gulv, sleppe ut kyrne på vinteren eller forbud mot inseminering? Mange dyrevernsorganisasjoner driver lobbyvirksomhet. Det er blitt så upolitisk korrekt å bruke pels at folk ikke våger å bruke/eller si hva de mener.
Nå er gjennomsnittskvoten over 180 000, en fordobling de siste 10 åra.
Redusere ytelsen mer på melkekyrene, mindre kraftfor og mer av storfeproduksjonen i mjølkebesetningene. Løsdriftskravet er blitt lansert for at det skal ta vare på dyrevelferd, men båsfjos har nok vært best på å gi trygghet. Løsdrift, endel utfordring med nyinnkjøpte kviger,smitte og klauvhelse. En burde opplyst mer om sånne ting ikke bare godta, det ene tilbyr god dyrevelferd det andre ikke. Hvis vi skal kunne produsere på den måten Dag J. Lønning snakker om, må en legge tilrette for at folk skal kunne drive med mindre produksjoner.

2018

Svein Narve Veshovda: Kulturbeiter, alpenes svar på et fint landskap. Godt kulturbeite produserer like mye gras som dyrka mark. Krever mer arbeid for å få gode kulturbeiter. kultu beite med sau og ammekyr hører til i denne regionen.

Årsmelding

Nils Melbøe: Går gjennom årsmeldingen. Framsiden er bilde fra Torbjørn Norland sin gård. Neste år blir årsmeldingen på 60 sider, 4 sider mer. Lokalagene, Sandnes og Jæren slått sammen denne uken. Karmøy er et aktivt lag, men mangler representanter på årsmøte.

Kommentar til årsmeldingen:

Arnold Helland: En av de største aktørene i landbruket er ikke med , hvor er Nortura? Dårlig økonomi, kun en halvside i år

Stig A. Helgesen: Skryter av årsmeldingen, syns den er flott.

Årsmeldingen tatt opp til votering – enstemmig godkjent.

Regnskap 2017

Nå er det Sogn og Fjordane som fører regnskapet for oss, Solveig Horve er revisor, hun kom med 17 punkter med innvendinger på regnskapet. Bare Solveig som har skrevet under regnskapet, så det er godkjent av revisor. Osaland har ikke fått det fremlagt enda. Kontigentinntektene er gått ned fra 2016 til 2017, grunnen til dette er at ett lag ikke har sendt inn årsmelding sentralt.
Vi har en formue per dags dato 614 000kr.

Regnskapet tatt opp til votering – enstemmig godkjent.

Budsjett

Det som er den usikre post, er reise kostnadane. Styret må kunne endre og bruke mindre eller mer av pengene. Budsjett med et 0 resultat.

Budsjettet tatt opp til votering - enstemming godkjent.

Arbeidsplan

Det viktigste er å få medlemmene inn på sms og Epost. Dette gjør organisasjonen mer effektiv og får mer informasjon ut til medlemmene våre. Studietur til Østerrike vil få 75000kr i støtte fra fylkeskommunen til studieturen. Planlagt en sommertur til Eikemoen i Hordaland sammen med Hordaland BS, basert på èn overnatting.

Kommentar fra Arnold Helland: Flott at sekretæren sender informasjon om hva som skjer i fylkeslaget til lokallagslederne.

Replikk fra Stig A. Helgesen: Poeng at vi burde like andre fylkeslag sine Facebook-sider også. Hvis noen unge vil dra i gang noe så må de få lov til å gjøre det. Fylkeslaget strekker seg veldig langt for å få ting til. Lokallag kan få støtte fra fylkeslaget til å arrangere ting.

Arbeidsplan tatt opp til votering – den ble enstemmig vedtatt.

Valg

Svein Magne Skadsem ville egentlig slippe fri, men han takket ja til 1 år til.

Leder: Nils Melbøe, Sandnes og Jæren BS – gjenvalg 1. år enstemmig valgt.
Nestleder: Torbjørn Norland, Strand og Forsand BS – gjenvalg 2. år enstemmig valgt.
Styremedlem: Svein Magne Skadsem, Sandnes BS – gjenvalg 1. år enstemmig valgt
Styremedlem: Geir Aksdal Tysvær og Bokn BS – gjenvalg 2. år enstemmig valgt.
Styremedlem: Ingvild Sønstabø Tysvær og Bokn BS – ikke på valg.
Styremedlem: Kjell Helland, Strand og Forsand BS – ikke på valg.
Styremedlem: Sofie Eckhoff Gjermestad, Eigersund BS – ikke på valg.

Varamedlemmer: Alle på valg i 2018.
1. Magnus Tjåland, Sandnes/Jæren BS
Forslag 1. år enstemmig valgt
2. Svein Erik Ørsland, Egersund BS – forslag 1. år enstemmig valgt.

3. Stig A. Helgesen, Tysvær og Bokn BS – forsalg 1. år enstemmig valgt.

Revisorer forslag 1. år: Gina Osaland og Egil Osaland, begge fra Sandnes BS – benkeforslag på Solveig Horve - enstemmig valgt. Egil Osaland - enstemmig valgt.

Jan Sigve Shelbreid er valgt i valgkomiteen for 3 år.
Vivian Huglen har 2 år igjen
Arnold Helland (leder) har 1 år igjen.

SØNDAG

John Petter Løvstad - foran Jordbruksforhandlingene 2018:
Finner hovedkravet fra 2017 på nettsidene våre. Det finner du ikke på Bondelaget sine sider. John Petter Løvstad forteller hvordan jordbruksforhandlingene virker.
De overordnede prioriteringene er matsikkerhet, areal og Inntekt.
Fokus før jf 2018. Inntektsmål, korn, poteter, grønnsaker, frukt og bær skal styrkes på mangfold av bruks størrelse
Stimulere produksjonen som har markedsoverskudd via virkemiddelbruken.
Innføre et driftsvansketilskudd.
God markedstilpasning og produktivitetsutvikling vil være forutsetning for inntekts dannelsen.
AP, Krf, Sv og Sp gikk inn for at målet var å sikre kronemessig økning og for å minske gapet mellom jordbruket og andre grupper. Ikke prosentvis økning.
I jordbrukets krav er det 3 hovedkomponenter
Full kostnads dekning
Kronemessig lik økning
Tetting av inntekts forskjellene mellom jordbruket og sammenligningsgrupper.
Flyttet penger fra distriktslandbruket og små gårder over til mer sentrale områder i 2017.
Betydelig flytting fra mindre bruk til større bruk. Eksempel på grønnsaksbønder som fikk kr. 300 000 i 2014 og som i 2017 fikk hele 5,5 millioner. Disse pengene er ikke tilført, men tatt fra andre bønder.

Ny leiar i NBS Kjersti Hoff.

Spørsmål/kommentarer:
Stig A. Helgesen: Matkorn vs forkorn, er det sånn at det kun er klima som spiller inn på andelen matkorn eller har det med pris å gjøre? At det er for lite prisstimulans i matkorn. er det mulig å gjøre noe der for å øke mat kornproduksjonen?
Nils Melbøe: Investeringsmidler, når en ser på det som skrives, virker det som om alle bruk er finansiert av Innovasjon Norge. Vi har veldig stor mulighet til å påvirke hva pengene skal brukes til, siden pengene deles ut lokalt. Dette må går på kunnskap og ressursgrunnlaget per bruk. Veldig stor frihet egentlig.
Torbjørn Norland: I Rogaland fylke har vi utviklet en plan hvordan jordbruket i Rogaland skal drives, basert på jordressursene og at vi skal ha et jordbruk i hele fylket. Det er mindre klagesaker i Innovasjon Norge i Rogaland enn det er i resten av landet
Svar. Korn: Pris er viktig, men om du oppnår matkvalitet eller ikke, går på vær og vind, vi har gått fra 20% dekning til 80% dekning på matkorn, alt etter år.
Fikk stoppet å tatt vekk prisutjevningen, noe som var viktig for at ikke de som er nærmest møllene skal tjene mer enn de som er lenger vekke.
Gir honnør til Rogaland for fornuftig bruk av innovasjonsmidler.

Gjensidige – Gjensidige-avtalen:
Knud Idsø går gjennom forsikringsavtalen mellom Gjensidige og Småbrukarlaget. Vis du gjennomgår en risikovurdering og tar termfotografering, får du 14% mer rabatt på jordbruksforsikringen din.
Nye personforsikringer for selvstendig næringsdrivende; «Enklere liv». NBS har ingen kollektive gruppelivsforsikringer i dag, men dette er et nytt tilbud for selvstendig næringsdrivende. Krever ingen organisasjon tilknytting. Er prisgunstig. Dekker, død, ulykke, diagnose og behand-

Landsmøteutsendingar 2018.

ling. Har en app hvor du kan få kontakt med lege.
Branntilløp: De største grunnene til brann i landbruket er elektriske installasjoner og elektrisk utstyr, Rogaland flest i 2017 med 22 branner i driftsbygninger.

Magnus Tjåland – utfordringer med sau:
Hvordan få balanse i saueholdet?
Mange politikere venter at næringen skal komme med noe selv. " Føler vi har et ansvar og en plikt" til å fremme noe. Politikerne vet ikke hva vi skal gjøre for å stoppe overproduksjonen.
Hvis du har 100 lam på 20 kg og får 50 kr/kg, får du 100 000kr for de lamma. Mens hvis du hadde hatt 90 lam og prisen hadde vært 60 kr/kg hadde du fått 8000 kr mer for de lamma. Vi må ikke være fornøyd med redusert pris. Hvorfor har vi havna i denne situasjonen?
Matvarekjedene solgte lammekjøtt på lokke tilbud. Vi økte produksjonen for å fylle markedett. Sau og Geit kritiserte kjedene, kjedene sluttet og selge det, nå er det overproduksjon.
Ved jjordbruksavtalen i 2014 ble dett tatt vekk mye på produksjonstilskuddet på de 50 første sauene og overført det til lammeslakt. Dette har ført til økt kraftforbruk, samtidig som de flyttet tilskuddet fra O til O+. Når det er overproduksjon, og da øke kraftforbruket for å få tyngre lam, flere kg lammekjøtt, hva er poenget?
For å se hva vi skal gjøre med lamma, må vi se hva andre produksjoner har gjort.
De begrenser produksjonen slik at overproduksjonen ikke blir så stor og varer så lenge. Nytter ikke å produsere for mye. I tillegg til omlegging av tilskudd, må en begrense hvor mange lam en kan ha. Kvote. Gå tilbake til klasse O, kutte tilskudd på 10% av de siste lammene, som du leverer til slakt at du kun får tilskudd for 90% av det du leverer. Sånn at du tar vekk de siste lamma som du holder igjen å forer opp med kraftfor, det vil ikke lønne seg lenger. På denne måten vil vi beholde pengene i landbruket. Vi må ha en kvote på lam, og et utvalg som skal lage regler og rammer på kvotene.

Spørsmål og kommentarer:
Arnold Helland: Veldig kjekt at Magnus kom hit. Han har tatt på seg en alvorlig oppgave. jeg tenker at dette må gjøres. Øremerkene er mer verdt enn kjøttet. de som har økt til store produksjoner vil tape mindre på dette enn de som har hatt jevn produksjon, ved å kutte disse 10%.

Svar: Det er derfor vi må ha et utvalg, som kan se på dette, sånn at flest mulig kan bli fornøyd med ordningen.

De som har bygget stort har ikke gjort noe gale. Hvis en kommer i en god periode, og skal øke igjen må det være de største som får øke, men de må ha et ressursgrunnlag, som samsvarer med produksjonen.

Nils Melbøe: Veldig kjekt å høre på deg. Enkelt og fornuftig. Vi må ikke ta hensyn til de siste årene, vis vi skal lage kvote produksjon. Heller strekke pengene lenger, ta vekk fra O+ ned på O og flere.

Svein Narve Veshovda: Vi må sette oss ned og lage en forskjell på lam produsert med og uten kraftfor. Tilskudd etter dette. Det nye i næringen nå er kraftfor basert lammeproduksjon.

Torbjørn Norland: Vi må mene noe om de ordningen og det som skal være gjeldene politikk. Helt utrolig at det diskuteres så lite om hvordan det går i saue næringen. Hvis alle hadde brukt litt tid på å diskutere politikk, hadde det vært bra. Hadde vært fint å lage en uttale om sau fra årsmøte. Å få balanse i saueholdet er avgjørende for økonomien i saueholdet.
Vi bør ha en arbeidsgruppe på sau.

NEI TIL EU – skal EU styre el-kraften vår?
Gunnar Sirevåg – nyvalgt leder i Nei til EU Rogaland:
Nye strømmålere, vi skal straffes for å lage middag og skal bruke mer strøm når den er billig, altså om natten? Skal vi vaske klær på natten? Nesten all energi i Norge er fornybar. Strøm er ferskvare. De vil at norsk kraftproduksjon skal gå på høygir på dagtid for å sendes ned til Europa. Kampen er ikke over, meld dere inn i Nei til Eu.
Stortinget må si nei til at Norges energiforbund blir lagt under europeiske ACER.

Elin Hafsøe frå Safteriet AS baud på smakfulle smaksprøver.

Spørsmål/kommentarer.
Nils Melbøe: Dette er interessant også for landbruket, at vi har kontroll. Vil Storbritannia også være knyttet opp mot ACER?

Svar: Det vet jeg ikke helt, men Theresa May går inn for max pris på strøm. Slutt på Green crap (vindmøller), de gir ingen fortjeneste, bare tap av våre skattepenger.

Safteriet – Elin Hafsøe.
Produserer saft og juice til restaurant og kafe bransjen på rene produkter og med ren produksjon. Så langt vi klarer på norske ressurser. Det startet på Ullandhaug Økologiske gård, men nå er det privat eid og på vei inni nye større lokaler.

Torbjørn Norland: Hvilke råvarer er det behov for? Rabarbra?

Svar: Ja, vi har behov for mer rabarbra. Vi har et samarbeid med en bonde på Østlandet, hun leverer 4 tonn rabarbra til oss, dette dekker ca. 50% av behovet vårt.

– Må det være økologisk?
Svar: Vi vil ha ren mat, ikke nødvendigvis 100% økologisk, men helst det. Hvis du inngår et samarbeid med oss, kjøper vi varer av deg i den tiden du har karantene for å bli godkjent økologisk.

Lars Bog: Økonomien i dette?

Svar: Vi ønsker å drive et safteri som er sunt og godt. Eierne er ikke interessert i å ta ut store overskudd. De er mer opptatt av å ha en balanse i bedriften. Det viktigste er at dere er fornøy med prisen dere får for råvarene deres. Driftsgrunnlag i 2017 var 8 millioner.
– Si noe om ønskeliste!
Svar: Epler og litt mer rabarbra.

Narvebygget
Lars Bog forteller litt om Narvebygget. Billigere måte å bygge et nybygg på. Kald fjøs.

Spørsmål fra Arnold Helland:
– Hvorfor så lite politikere på møtet?

Svar fra Nils Melbøe: Lundteigen hadde sakt han skulle komme, men kunne ikke likevel. Steinar Reiten (Krf) og Torgeir Knag Fylkesnes (SV) sa først ja, men måtte trekke seg. Vi hadde landbrukspolitisk talsmann for Ap nesten på kroken. Vi jobbet hardt med å få på plass politikere, men det er vanskelig når vi har årsmøtet vårt i en helg. Vi hadde avtale med to politikere men han ene meldte avbud i går 3 timer før han skulle møte. Vi jobber videre mot neste år for å klare flere til da.

Eksempel på Narvebygget hjå Torjus Halsne, Ulladalen i Suldal.

Behandling av innkomne forslag.

Årsmøtet gir styret fullmakt til å reorganisere arbeidet med redaksjonskomiteen

Uttalene fra årsmøtet er gjengitt annet sted i meldinga.

Årsmøtet i dag bør komme med en uttale om sau! Magnus Tjåland er behjelpelig med dette. Årsmøtet gir styret fullmakt til å komme med en uttale om sau til mediene. Enstemmig vedtatt.

Stig A. Helgesen/Geir Aksdal

Alt innen plastrør og deler

MORTEN AARSLAND & CO
RØRHANDEL 4362 Vigrestad

Mob 901 55 375 – e-post: andreas@drens.no - www.drens.no

- Kjent for låge priser og hurtig levering -

Jordbrukstingingane

Foran Jordbruks-forhandlingane 2018.
I dagens Storting har dei partia som stod bak merknaden i Stortingsmelding nr. 11 (2017) om kronemessig lik utvikling som andre grupper, fleirtal. Dei slo fast at «inntekstgapet» skal tettast og at landbruket skal ha same kronemessige inntektsauke som andre grupper, rekna i kroner. Dette var eit særs bra og historisk vedtak, som kan og bør gje klare positive føringar for framtida.
Dette er eit utgangspunkt som vi forventar at regjeringa følgjer opp i tilbodet til norske bønder i 2018. Dei partia som hadde eit meir ambisiøst inntektsmål enn det H, Frp og V hadde, har i dag fleirtal i Stortinget.

Vi forventar at regjeringa tek omsyn til fleirtalet sitt vedtak i 2017, slik at vi slepp det etterspelet som vi fekk etter fjorårets forhandlingar. Og. Like viktig: Slutt å framstille at landbruket har større inntektsauke enn andre grupper. Vi veit at alle i regjeringa, inkludert Jon Georg Dale og Sylvi Listhaug, veit forskjell på kronemessig og prosentvise tillegg!

Enno meir direkte: Regjeringa må slutte å behandle oss som idiotiar!
Vil her peike på nokre få punkt som vi kan spele inn sentralt.

Beite
Rogaland er eit beitefylke i særklasse. Derfor var vi svært skuffa over den store reduksjonen som vi fekk for dyr på «innmarksbeite» i 2017. Vi har fleire døme på bruk som fekk inntekta kraftig redusert etter 2017 avtalen. Innmarksbeita i Rogaland er ikkje anna enn grasdekt jord, som oftast svært grunn, mellom knausar og stein. Forskjellen mellom Rogaland og andre område i landet, er at vi har gjødsla desse beita i årevis. At auken for dyr på utmarksbeita i andre delar av landet skal finansierast av Rogalandsbonden er svært skuffande.
Derfor blir kravet vårt at denne reduksjonen som vi fekk i 2017 vert endra til det nivået det hadde tidlegare.
Når det gjeld storfe, har vi i fleire år hatt ein underdekning av marknaden med norsk produsert storfekjøt. Det har vore oppfordra og bruk betydelege summar på å auke produksjonen. Dette ser vi no har gitt resultat med auka produksjon. Vi fryktar no at vi snart på hamne i same situasjon som med sauekjøtet. Vi ser og at mykje av denne nye produksjonen er basert på kraftfôr og lite eller null beiting.

Ammekuproduksjonen må baserast på beitebruk. Derfor bør vi få eit minstekrav på 16 vekers beitetid i Sør-Norge og 12 veker i Nord-Norge

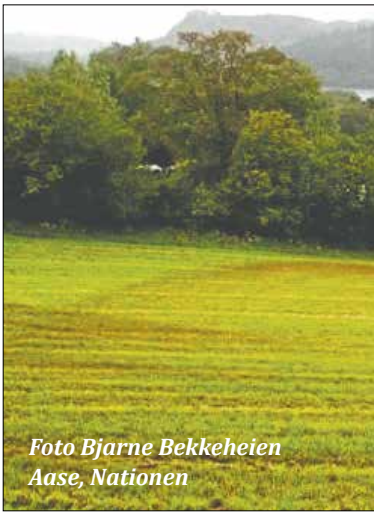

Foto Bjarne Bekkeheien Aase, Nationen

Spreieareal
Vi veit at problematikken rundt spreiearealet kan bli ei sak, anten i jordbruksforhandlingane eller seinare. Vi vil at endringane skal tuftast på fakta og god agronomi omkring desse spørsmåla. Det er avgjerande at «innmarksbeita fortsatt kan nyttast som spreieareal. Vidare vil vi ikkje godta at såkalla «fanespreing» blir forbode. Ved rett bruk av slikt utstyr er nitrogentapa låge. Lagerkapasitet på 8 mnd. er nok, men kan justerast for yting, altså kor mykje møkk dyra verkeleg produserer. Å krevje 10 – 12 mnd. lagerkapasitet, vil vere ein enorm kostnad for svært mange bruk. Vi veit at frå 1. aug. til 1. april året etter er det 8 mnd. Og dette bør vere tilstrekkeleg spesielt i Rogaland. Når det gjeld arealkravet, ser vi at 5 da pr. kueining, kanskje er

2018 – leiars tale

nærare rett bruk av fosfor enn 4 da som i dag. 6 da, som vi har sett foreslått, er eit for høgt krav.
Kravet vårt på spreieareal vert då:
Innmarksbeite må godkjennast.
Fanespreiing må vere ok.
Lagerkap. 8 mnd.
Maks 5 da pr. kueining (20% skjerping av dagens krav).

Grovfôr sone 3
Grovforsone 3 har fått status som ein «kornsone». Det har resultert i kutt i arealtilskottet for gras og ein auke i tilskotet for korn. Det er 3 kommunar i Rogaland dette har fått stor betyding for: Bjerkreim, Gjesdal og Strand. Dette er samstundes dei 3 einaste kommunane i sone 3 som ligg i ein maritim klimasone og ikkje i ein kontinental klimasone som alle andre kornsoner i landet ligg. Dette er ikkje ein fagleg begrunna prioritering , men ein politisk tilpassing. Det er svært enkelt å definere områder som egner seg for korndyrking.
Desse tre kommunane gjer det ikkje. Dette vil det kome eit tydeleg signal frå Rogaland om!

Inntektsutjamning
Det er et uttalt mål å ha ein variert bruksstruktur. Lausdriftskravet i mjølkeproduksjonen er utsatt til 2034. Det er eit stort gap mellom inntektene på dei minste og største mjølkebruka. Forskjellen i vederlaget er i dag ca. kr 150.000 pr. årsverk. Dette er synliggjort i referansebruka 12 og 14. Her må det komme ein klar plan på korleis utfordringa med lausdriftskravet løyast på dei minste bruka. Og ikkje minst korleis inntektsutjamninga skal løysast.
Vårt forslag i første omgang er: Ein kraftig auke i driftstillegget i mjølkeproduksjonen som og må gjelde Rogaland utan spesiell avkorting.

Areal i fokus
Vi har i dag praktisk talt overproduksjon i alle produksjonar med nokon få unntak. Vi vil at tilskota vridast meir i retning av areal og jord. Vi bør ikkje ha tillegg på volumproduksjon i landbruket.
Kraftforet spelar ei viktig rolle her. Vi kan ikkje lenger ha ei prisnedskriving på 600 millionar kroner på kraftfôr.
Vårt krav er derfor:
Starte ei planmessig nedtrapping av prisnedskrivinga på kraftfôr med kompensasjon på pris på produkta
Styrka grovforproduksjonen
Innføre driftsvansketillegg
Nei til forbod til dyrking av myr.

Importvernet
Vi har hatt ein kraftig auke i matvareimporten til Norge de siste årene, spesielt dei siste åra. I 2000 var importen på 17,3 milliardar. I 2016 hadde den stege til heile 62 milliardar kr. Matvareimporten nærmar seg faretruande verdien av eksporten av norsk fisk, som etter sigande, skal redde framtida vår! Desse tala syner at vi ikkje har eit heilt fungerande tollvern lenger. Og at det er rom for å auka norsk matvareproduksjon betydeleg.

Vi må forlange av våre politikare at dei tek omsyn til denne utviklinga og får til eit fungerande importvern
Handlingsrommet i WTO avtalene må nyttast aktiv

Pelsdyrdebatten
Pelsdyrgåten: Hvorfor forby den produksjonen med best dyrevelferd?

For litt over et år siden, ble det vedtatt i Stortinget, at norsk pelsdyroppdrett skulle fortsette. Et flertall bestående av H, Frp, Sp og Krf, gikk inn for dette. Dette var et fornuftig vedtak som bygget på brei faglig enighet om at norsk pelsdyrnæring var en framtidsrettet næring.
Så kommer det en ny partner inn i regjeringen Solberg, Venstre, og de lager en såkalt regjeringsplattform der pelsdyr skal fases ut innen 2025. Dette kom som et sjokk på hele landbruksnæringen.
Det er et brudd på inngåtte avtaler og kan ikke oppfattes som annet enn et svik mot en hel næring.
Det paradoksale er at det fortsatt er flertall i Stortinget for fortsatt pelsdyrhold. Dette kan nå bli forlatt.
Norge er verdensledende på dyrevelferd på pelsdyr. Regelverket er blitt veldig strengt. Ingen annen husdyrnæring har et så strengt regelverk og dyrevelferdsmessig oppfølging internt i næringen.

Welfur (husdyrvelferdssystem) er innført med årlige revisjoner, sertifiseringsrevisjon hvert 3. år, egenkontroll, 3 årlige besøk i risikoperioden av NPA, tilsyn minimum annethvert år av Mattilsynet, er noen av de mange kontrollmekanismene som settes inn.

Forskning viser at dyrene på langt vei er domestisert. De er ikke lenger ville dyr.
Eksperter på dyreadferd (Etologene) sier at dyra er tilpasningsdyktige. Rovdyr har ikke samme bevegelsesbehov (vandrebehov) når maten er rett foran dem. Gode aktivitetsobjekter kan erstatte behovet for jaktatferd.

Store mengder biprodukter fra landdyr og fiskerinæringen brukes i pelsdyrfôret. Bl.a. utrangerte verpehøns som ellers ville blitt destruert. Dette er resirkulering i praksis, med gevinst for alle parter.

Pelsdyrnæringen er viktig for distriktslandbruket med ca 230 pelsdyrfarmer med 450 – 500 arbeidsplasser + indirekte sysselsetning.

Norge bør heller opprettholdes som et foregangsland for å drive med pelsdyrhold på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte. Dyrevernerne har med denne nye regjeringsplattformen fått enda en ny seier. Først ble hvalfangst forbudt, så kom selfangst, og nå pelsdyr. Hva blir det neste?
En regjeringsplattform er ikke et Stortingsvedtak. Fortsatt gjelder vedtaket fra 2017. Dette er gyldig til et nytt vedtak blir fattet. I politikken endrer ting seg fort. Nye konstellasjonen og regjeringer, og med det nye plattformer, kan komme til å endre dette før vi aner det!
Pelsdyrnæringa må sikrast ein framtid etter 2025.

Me tek vare på bøndene sine interesser!
Kom innom for ein drøs. Leverar over heile fylket!
Bøndenes Innkjøpslag SA
- Medbestemmelse gir lågere prisar
Åpningstider: Mandag-fredag 8-18, lørdag 9-15. Hovevn. 34, Sandnes. Tlf. 51 66 08 81 / 480 31 605

Helleland Bil og Landbruk as

Vi er deres HCP forhandler i Sør Rogaland og medlem i HCP Ringen

HCP Norge

Sirdalsveien 42 4376 Helleland
Telefon 51466040 mail: arne@hellelandbil.no
Vakttelefon 99099427 Fra 22 mai til 01 sept
Mandag – Fredag kl 16:00-21:00 Lørdag kl 08:00-18:00 Søndag Stengt
www.hellelandbil.no www.hcpetersen.no www.hcpringen.no

HCP Ringen

DEUTZ FAHR ISEKI KRONE Zetor

Ny landbrukspolitikk

Landsmøtet i N.B.S vedtok i 2015 å starta arbeidet med å utarbeida ein ny landbrukspolitikk. Bakgrunnen var stor bekymring for mange utviklingstrekk innan landbruket. Og ei erkjenning av at dagens virkemiddelpakke ikkje er i stand til å handtera dei problema me står framføre. Importen av mat til Norge aukar og verdien av matimporten nærmar seg verdien av fiskeeksporten. Samstundes ser vi at areal i drift i Norge går ned medan befolkninga veks. Bruksnedlegging held fram og vi ser ein enorm auke i gjeldsnivået hjå norske bønder. Vi står også framfor store utfordringar i høve til klimaendringer. Trass i auka bruk av kundstgjødsel og sprøytemiddel, går avlingene pr arealeining ned over heile verda.

RBS vil be om at følgjande punkt vert hjørnesteinar i ein ny landbrukspolitikk.
- Landbrukspolitikken må bidra til å stimulera naturens produktive evner.
Produksjonsomfanget på norske garder må vera basert på arealet garden disponerer.
Norsk matproduksjoner må i hovudsak vera basert på norske ressursar.
Landbruket i Norge skal produsera nok trygg mat til det innanlandske marknaden, med fokus på dyrevelferd, antibiotika og sprøytemiddelbruk.

Jordvern. All jord brukt til matproduksjon må få styrka vern. Samstundes må det vurderast å stimulera driftsformer som tar vare på matjorda vår.

Klima. Jordbruket er løysinga ikkje problemet. Forsking viser at jordbruket kan bidra til løysing av klimaproblemet. Ved rett bruk av jorda kan ein oppnå karbonbinding uten å investera i store anlegg. Ein ny landbrukspolitikk må stimulera til slik bruk av jorda.

Oppretthold pelsdyrnæringa i Norge

Norsk pelsdyrnæring er en viktig og lønnsom eksportnæring, som gir inntekt og livsgrunnlag for ca. 500 familier i distriktsnorge. Eksportverdien har de siste årene vært 4-500 mill kroner. For noen år siden hadde næringa utfordringer i f.t dyrevelferden. I samarbeid med myndighetene har en tilpasset seg et nytt regelverk. Viktige elementer i det nye regelverket er:
Autorisasjonskrav for å avlive pelsdyr med krav om teoretisk/praktiske kurs for å få autorisasjon. 3 veterinærbesøk. 2 kontroller fra egen organisasjon.
Pelsdyrnæringa er også viktig for å håndtere avfall fra annen matvareproduksjon. Avfall fra næringa blir i dag brukt i biodieselproduksjon.
Gjennom disse tiltaka har næringa utvikla seg til å bli en av de mest transparente husdyrnæringene i Norge med størst fokus på dyrevelferd. RBS ber om at Stortingets vedtak fra jan 2017 blir opprettholdt og at Høyre og Fremskrittspartiet står ved sine lovnader til næringa. Norsk landbruk og næringspolitikk kan ikke være basert på følelser og manglede kunnskap

Til forhandlingsutvalget i Norsk Bonde og Småbrukarlag

Innspill til jordbruksforhandlingene 2018

Sau: Nedsette en gruppe som forbedrer et kvotesystem på sau. Kutte ut lammetilskudd for de 10 siste prosenter av lam. Lammetilskudd også til gruppe O kompenseres med lavere sats. Driftsvansketilskudd.

Rekruttering: Reell prioritering av unge bønder.
Innføre tak på alle tilskuddsordninger.
Taket må være innrettet på en slik måte at det har strukturvirkning.
Fjern bunnfradraget.
Arbeide for å styrke strukturprofilen.
Gjeninnføre tidligere ordninger for innmarksbeite vestlandet.
Nedtrappingsplan for prisnedskriving korn til kraftfor.
Stimulere til økt produksjon av norsk matkorn
Styrke økonomien i kornproduksjonen
Starte arbeidet for å innføre tilskudd til karbonfangst.

Heiderspris til eldsjel

Heidersprisen for landbruket i Rogaland 2018 går til den mangfaldige eldsjela og fruktbonden Lars Bog i Hjelmeland.

Prisen vart delt ut under den landbrukspolitiske konferansen «Jakten på den grøne diamanten» 19. mars i Stavanger.

Lars Bog sjølv var tydeleg rørt då han tok imot prisen – eit diplom og ein statuett. Delar av takketalen nytta han til å fortelja om engasjementet for å få kostnadane ned i land-bruket, særleg ved hjelp av rimelege bygg i tre.
– Den største prisen er likevel alt arbeidet eg har fått vera med på, seier Bog til Bondevennen.

78-åringen, som i tillegg til å vera fruktbonde har vore snekker, lærar, sjåfør og engasjert i Bonde- og Småbrukarlaget, har ikkje tenkt å gi seg med det første.
– Kva no?
– No skal eg him og halda fram. Den som trur han er ferdig utlært, er ferdig. Så lenge eg klarer å vera med, så skal eg vera med.

I grunngjevinga for prisutdelinga la fylkeslandsbruksdirektør i Rogaland, Geir Skadberg, vekt på den verdifulle innsatsen som Bog har gjort for landbruket i Hjelmeland og for bygdesamfunnet rundt garden hans Nesvik på Jøsneset.

– Bog er eit kvardagsmenneske som gjer ein praktisk skilnad. Han har ei indre kraft til gjera gode handlingar som tyder noko for andre, men han har òg mot til å stå opp mot makta, når det trengs. Han er til å stole på. Dette er ein mann som utan fakter gjer ein innsats for bygdelivet og bygdeutviklinga, han rydder nye beiteområde og vegar innover heia. Innovasjonskrafta er på plass med utviklinga hans av eplechips. Og han har arbeidd med eit nytt konsept for rimelege driftsbygg for storfe og småfe, sa Skadberg.

Av Bothild Å. Nordsletten
Bondevennen

Ta kontakt for ein god handel!

TRAKTOR REDSKAP

Magnus Lunde Bakka
Eidfjord, Ullensvang, Jondal, Odda, Kvinnherad, Etne, Erfjord, Jelsa, Sauda, Suldal og delar av Vindafjord
918 32 402 | magnus.lundebakka@fkra.no

Ragnvald K. Bjelland
Rennesøy, Finnøy, Forsand, Strand, Hjelmeland, Kvitsøy og Gjesdal
917 59 777 | ragnvald.bjelland@fkra.no

Bjarne Aske
Randaberg, Sola, Sandnes og Stavanger
Veg, anlegg, park og industri Sør-Rogaland
928 39 444 | bjarne.aske@fkra.no

Trond Maudal
Klepp, Time og Bjerkreim
971 90 376 | trond.maudal@fkra.no

Lars Håland
Eigersund, Hå, Lund og Sokndal
900 60 062 | lars.haland@fkra.no

FJØRFÈ

Asbjørn Mæland
Rogaland, Agder
952 92 666 | asbjorn.maeland@fkra.no

I-MEK

Thomas Brådli
Jæren, Dalane
941 800 60 | thomas.bradli@fkra.no

Per Arvid E. Ueland
Jæren, Dalane
917 84 925 | perarvid.ueland@fkra.no

Torvald Øvrebø
Forsand, strand, Hjelmeland, Finnøy, Rennesøy, Bokn, Karmøy, Haugesund, Tysvær
952 28 635 | torvald.ovrebo@fkra.no

Ola Haugland
Suldal, Sauda, Tysvær, Vindafjord, Etne, Sveio, Bømlo, Stord, Fitjar, Kvinnherad, Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord
915 34 199 | ola.haugland@fkra.no

GRIS

John Skretting
Rogaland
957 03 858 | john.skretting@fkra.no

SAU

Olav Hjetland Bringedal
Rogaland, Agder
941 78 815 |
olavhjetland.bringedal@fkra.no

Felleskjøpet Rogaland Agder

Formel™

Sørg for god og allsidig fôring

Vårt FORMEL-sortiment til sau og lam er av høy kvalitet og passer til alle fôringsbehov.

FORMEL Sau Ekstra	Vårt toppkraftfôr til sau fra ca. 8 uker før lamming til beiteslipp. Har et høgt protein (AAT)- og energiinnhold.
FORMEL Sau	Til bruk for søyer og livlam fra innsett på høsten til beiteslipp. Gir godt grunnlag for god melkeytelse.
FORMEL Sau Intensiv	Spesialblanding med svært høgt fiberinnhold. Dekker vitamin- og mineralbehovet for sau om vinteren.
FORMEL Lam	Kraftfôr til lam fra fødsel. Har god smakelighet og høgt innhold av AAT. Egner seg godt til kopplam/grillam og til lam på støttefôring, mens de går sammen med mora og dier på beite.

Husk også å gi dyra mineral- og vitamintilskudd Pluss Sau Pellets og Pluss Sau Appetitt.

Ta gjerne kontakt med en av våre konsulenter på kraftfôr for gode råd og veiledning.

fkra.no - ordretelefon 994 30 640

Felleskjøpet Rogaland Agder

autograf

100%
MILJØVENNLIG

Vårt pukkverk utvinner stein fra fast fjell.

Herfra produserer vi varianter av pukk, grus og industrisand som brukes direkte eller foredles til asfalt og betong - uten omveier eller tilsetting av skadelige stoffer.

VELDE
veldeas.no

PUKK OG GRUS | BETONG | ASFALT | GJENVINNING | FJELLBORING

Innspill til jordbruks-forhandlingene 2019

Til Rogaland Fylkeskommune fra Rogaland Bonde- og Småbrukarlag.

Inntektsutvikling
Oppfølging av Stortingsflertallet sitt vedtak fra 2017, som slår fast at: «inntektsgapet skal tettast og at landbruket skal ha same kronemessige utvikling som andre grupper, rekna i kr.»

Rekruttering
Vi sliter med rekruttering til landbruket. Mange bruk opphører som selvstendige enheter ved generasjonsskifte. For å hjelpe nye brukere, vil vi foreslå et ekstra driftstilskudd til nye brukere i 3 år etter overdragelse. Innovasjon Norge må og øke sine bevilgninger til generasjonsskifteordningen.

Beiting
Halve landbruksarealet i Rogaland er såkalla innmarksbeite. Dette jordbruksarealet er avgjørende for Rogalandsbonden. Innmarksbeite må regnes med i erstatningsgrunnlaget ved eventuelle seinere tørkekatastrofer, som i 2018. Videre må omregningsfaktoren for innmarksbeite heves fra 0,6 til 0,8. Beitetilskudd til dyr på innmarksbeite må og styrkes og settes på det nivå vi hadde i 2017

Mjølkeproduksjonen
Små og mellomstore mjølkeprodusenter sliter økonomisk. Vi må forsterke og videreutvikle strukturtilskuddet som ble innført i 2018

Miljøtilpasning
Økt grovforandel i de grovforrelaterte produksjoner er et viktig klimabidrag.
Et arealtilpassa jordbruk, med en faglig og miljømessig rett bruk av fosfor er viktig. Tiltak som bedrer driftsgrunnlaget er nødvendig. Vi foreslår at grøftetilskuddet økes med kr. 2000/da. Videre ønsker vi at Staten bidrar med tiltak som legger til rette for solcellepaneler på låvetak, for å øke energitilgangen lokalt.

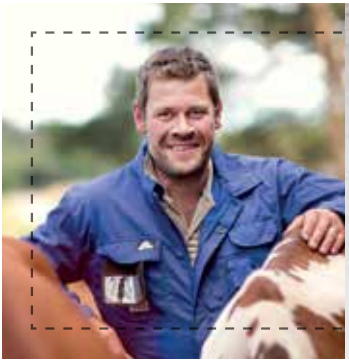

Med vår brede kompetanse og nærhet til deg som kunde kan vi sammen løse de fleste utfordringer.

Finn ditt nærmeste lokalkontor på **www.tveit.no**

Regnskap og rådgivning
for næringsliv og landbruk

TVEIT

Spesialfelt innan landbruk

Vi er spesialister innen landbruk og leverer alt fra vannpumper - røranlegg - drikkekar nipler - gjødselventiler - reparasjoner og nyinstallasjoner - drensrør og anleggsrør m.m.

Kontakt oss når du trenger hjelp!

OVES RØR & MEK.
INDUSTRI - LANDBRUK - ENEBOLIG
rørkjøp

Vi har fått nettbutikk!! www.ovesror.no

958 88 308

EIGESTADV. 22, 4376 HELLELAND

Åpent brev til Krf´s forhandlingsutvalg:

Pelsdyr og regjerings-forhandlinger

Krf har alltid vært en støttespiller for norsk pelsdyrhold. Da saken var oppe i Stortinget i 2017, støttet Krf flertallet bestående av H, Frp og SP. Det ble vedtatt at pelsdyrhold skulle fortsette i Norge, men med en kraftig oppgradering av dyrevelferden. Dette har gitt resultater. Pelsdyrhold er i dag svært dyrevennlig, faktisk uten nevneverdige merknader fra Mattilsynet.

Stor var overraskelsen, når Jeløya-erklæringen ble kjent, da Venstre gikk inn i regjeringa Solberg. Nå skulle pelsdyrhold i Norge fases ut fra 2025.

Når nå Krf, kanskje går inn i en ny regjering, må det en ny regjeringserklæring til.

Vil Krf fortsatt støtte norsk pelsdyrhold etter de nye reglene, eller vil Krf gå for opphør av pelsdyrnæringa?

For norsk landbruk, er det viktig at denne næringa får fortsette. Den gir stor verdiskapning, distriktsarbeidsplasser, gode eksportinntekter og ikke minst inntekter til bonden. Dessuten betyr det økt kjøttpris for alle bønder, fordi slakteriavfallet da kan utnyttes til aktiv verdiskapning.

Vårt råd er at Krf må forlange fortsatt drift av denne næringa. Faktisk er det flertall for det i dagens Storting. Og til slutt:

Blir dyrevelferden bedre i verden om vi legger ned produksjonen i Norge?

“Narvebygget”

“Narvebygget” er reist i tre og betong og blir lansert som et rimelig universalbygg.

Tegning: Grindabygg

Fjøs for fe flest

Kontakt oss for et godt tilbud:

Jatak®
JÆREN TRETEKNIKK
RYGGRADEN I BYGGVERK™

Tlf. 970 44 095
www.jatak-jtt.no

Tore Hundseid Birkeland
GRINDABYGG
VIKEDAL

Tlf. 906 36 966
5583 Vikedal

Debatt i Nationen: Hvorfor forby pelsdyrnæringen?

For litt over et år siden ble det vedtatt i Stortinget at norsk pelsdyroppdrett skulle fortsette. Et flertall bestående av H, Frp, Sp og KrF gikk inn for dette. Dette var et fornuftig vedtak som bygget på brei faglig enighet om at norsk pelsdyrnæring var en framtidsrettet næring. Så kommer det en ny partner inn i Solberg-regjeringen; Venstre. De lager en såkalt regjeringsplattform der pelsdyr skal fases ut innen 2025.

Dette kom som et sjokk på hele landbruksnæringen. Det er et brudd på inngåtte avtaler og kan ikke oppfattes som annet enn et svik mot en hel næring. Det paradoksale er at det fortsatt er flertall i Stortinget for fortsatt pelsdyrhold. Dette kan nå bli forlatt.

Norge er verdensledende på dyrevelferd på pelsdyr. Regelverket er blitt veldig strengt. Ingen annen husdyrnæring har et så strengt regelverk og dyrevelferdsmessig oppfølging internt i næringen.

Welfur (husdyrvelferdssystem) er innført med årlige revisjoner, sertifiseringsrevisjon hvert tredje år, egenkontroll, tre årlige besøk i risikoperioden av NPA, tilsyn minimum annethvert år av Mattilsynet, er noen av de mange kontrollmekanismene som settes inn.
Forskning viser at dyrene på langt vei er domestisert. De er ikke lenger ville dyr. Eksperter på dyreadferd sier at dyra er tilpasningsdyktige. Rovdyr har ikke samme bevegelsesbehov (vandrebehov) når maten er rett foran dem. Gode aktivitetsobjekter kan erstatte behovet for jaktatferd.

Store mengder biprodukter fra landdyr og fiskerinæringen brukes i pelsdyrfôret, blant annet utrangerte verpehøns som ellers ville blitt destruert. Dette er resirkulering i praksis, med gevinst for alle parter.

Pelsdyrnæringen er viktig for distriktslandbruket med ca. 230 pelsdyrfarmer med 450-500 arbeidsplasser i tillegg til indirekte sysselsetting. Norge bør heller opprettholdes som et foregangsland for å drive med pelsdyrhold på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte.

Dyrevernerne har med denne nye regjeringsplattformen fått enda en ny seier. Først ble hvalfangst forbudt, så kom selfangst, og nå pelsdyr. Hva blir det neste?
En regjeringsplattform er ikke et Stortingsvedtak. Fortsatt gjelder vedtaket fra 2017. Dette er gyldig til et nytt vedtak blir fattet. I politikken endrer ting seg fort. Nye konstellasjonen og regjeringer, og med det nye plattformer, kan komme til å endre dette før vi aner det!

Nils Steinar Melbøe

“Krisepakke”- kommuner på nedbørstoppen

Det fremstår meget rart at de kommunene i Rogaland som kvalifiserte til «krisepakke» for tørkerammede husdyrprodusenter er de som har hatt mest nedbør av alle målestasjoner i Rogaland som har nedbørsmålinger for perioden mai, juni, juli.
De kommunene som er med i krisepakken har opplevd nedbør langt under normalen og har selvsagt vært hardt rammet av tørkekrisen. Det er selvsagt helt riktig at disse kommunene er med i krisepakkken, men nedbørsmålingene bekrefter at selvsagt skulle HELE Rogaland vært med i denne pakken.
Vi stiller spørsmål til hva som er lagt til grunn for at man valgte å skjære bort størstedelen av kommunene i Rogaland i fra «krisepakken».
Hvilke kriterier er lagt til grunn for å plukke ut de kommunene som skulle kvalifisere til krisepakke?
Det kan umulig være basert på hvilke områder/målestasjoner som har registrert mest nedbør.

Nils Melbøe

Høvel, sagespon og bark til salgs

Leveres i 20-80 m³ lass
- nå også sponballer

sagespon A/S
Austad, 4580 Lyngdal
mobil 911 74 250

Dei tørraste områda får ikkje krisehjelp: – Ministeren må ta til fornuft. Nedbørstal viser at det regna minst i områda i Rogaland som ikkje får krisehjelp etter ekstremtørken. Småbrukartopp ber landbruksministeren utvide krisepakka. Foto: Bjarne Bekkeheien Aase.

Tørke 2018 til næringskomiteen

Krisepakka skal vedtakast i Stortinget. RBS meiner at ei avgjerd i denne saka må tuftast på realitetar, og ikkje på tilfeldig synsing.
Det er hevda over tvil at partane ikkje har lagd nedbørsdata til grunn for erstatningane. Dette er bekrefta av leiaren i NBS, Merete Furuberg.

Landbruksdepartementet må gje Stortinget grunnlaget for «krisepakka», før den vert vedteken.
Då vil dei sjølve sjå, at dei kommunane som har mest nedbør i Rogaland, er dei som tek del i pakka. Dette kan ikkje vere rett.
Stortinget må sjå realitetane i saka, og overprøve det skammelege, «såkalla» forhandlingsutvalet til landbruket

RBS er ganske sikre på at årsaka til at dei mest tørkeramma kommunane i Rogaland ikkje tek del i krisepakka, er for å spare pengar.
Kommunane på Jæren har om lag 10 % av dei grovforetande husdyra i Norge. Derfor er dei utelatne.

Denne tørken har vore den mest omfattande i vekstsesongen på over 100 år. At då Staten berre bidreg med vekslepengar er avslørande.
Krisepakka på 525 millionar, er finansiert med 300 millionar frå LUF pengar. Dette er pengar jordbruket allereie har fått tidlegare. Berre 225 millionar er friske pengar.
Det er lagt fram tal på at tørken vil koste landbruket, samla bortimot 5- 6 milliardar. Dette må sjåast over fleire år, då nedslaktinga vil gje utslag etter kvart.

Har nettopp vore ein runde over Vestlandet, frå Rogaland til og med Sunnfjord. Store grasareal med tredjeslått står uhausta på grunn av striregnet dei siste vekene.
Tredjeslåtten må i hus, eller haustast før den er ei redning.

Bildet er frå 1 års eng – skikkeleg gjødsla og stelt. Boksen skulle vore usynleg i enga no. Trur det vert 25% av normal avling.

Vi trenger mer norsk frukt og bær.

Er **du** vår nye leverandør?

Ring Elin 94872510

Safteriet

SAFTERIET AS
Stavanger
www.safteriet.no

TINE

Kva betyr samvirke for deg?

eigar
tryggleik
moderne
sosialt
fellesskap
langsiktig
merkevarer
etterbetaling
rettferdig
demokrati
rådgjeving
verdikjedemakt

Miljøhysteriet i landbruket – stopp forbudet mot nydyrking av myr

Flomdemping på dyrka myr. Foto: Nils Melbøe

Dette året har vært utrolig deprimerende og ødeleggende for norsk landbruk.
Det ene tiltaket etter det andre, i miljøets navn, blir tredd ned over hodet på oss bønder. Samla sett betyr dette i realiteten slutten på et landbruk, der norske arealer vil være grunnlaget.

Forbud mot dyrking av myr, forbud mot pelsdyr, ulv/rovdyr overalt, nye krav til melkeprodusentene, grove feil med hensyn til landbrukets klimabidrag og sterkt økt import av mat og fòr, er eksempler på dette.

Nydyrking av myr

Landbruksdepartementet varsler nå forbud mot nydyrking av myr. Argumentasjonen for denne lovendringen er svært tvilsom. En presenterer tall for reduksjon av CO2 utslepp, som på ingen måte reflekterer de faktiske forhold. Videre snakker en om rødlistete arter og flomdempning mm. Men det er et generelt forbud en ser for seg. Det vil stoppe mulighetene til å øke og bruke mer norskprodusert fòr, helt tilfeldig, alt etter hvordan arealet ditt er.
At det er særdeles små arealer med myr som er aktuell å nydyrke, tar en ingen hensyn til. Alle som har reist litt rundt i Norge, ser at det finne store mengder myrområder, som neppe vil bli dyrket. Det er definitivt ikke en arealgruppe det er mangel på.

Når forbudet så kun skal gjelde landbruk, er tragedien fullkommen. Altså - det vil fortsatt være lovlig å grave og fjerne myr, bare det ikke produseres mat der. Noe generelt forbud blir det ikke, bare landbruket skal styres. Det gjøres med blant annet lave priser på importerte kraftforprodukter, slik at bøndenes egne arealer får mindre verdi.

Med økonomiske virkemidler har politikerne langt på vei avviklet et småskala beite- og distriktsbasert landbruk.
Det de ikke klarer med økonomisvekkelse, tar de igjen med regelendringer, som en presset næring umulig kan bære. Dette vet Landbruksdepartementet. Disse endringene blir gjort for å avvikle siste rest av et vanlig familiebruk.

Nils Melbøe

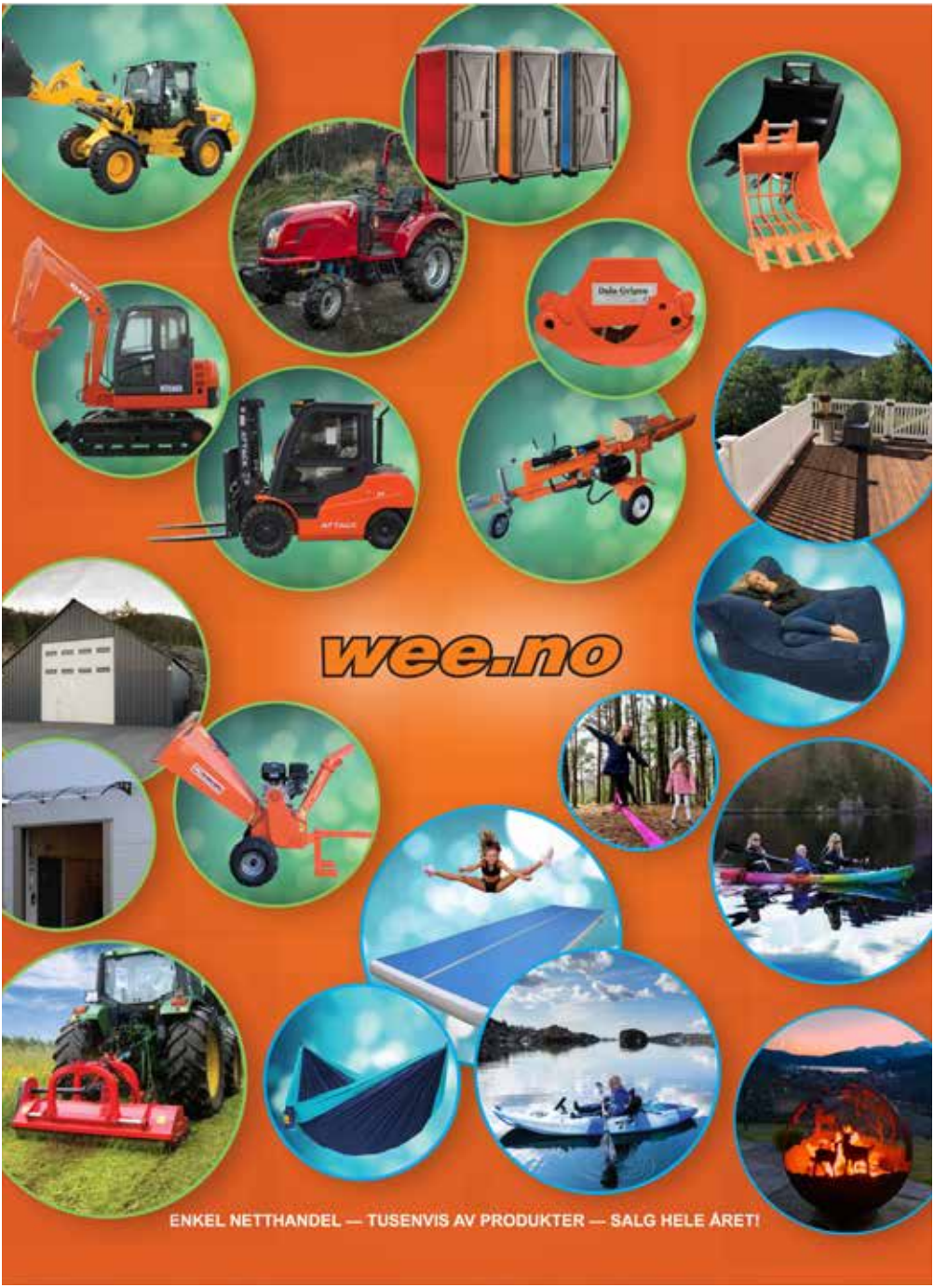
wee.no
ENKEL NETTHANDEL — TUSENVIS AV PRODUKTER — SALG HELE ÅRET!

Siste nytt fra regjeringsforhandlingene!

Venstre forlanger forbud mot vedhogst.

Dette kravet kom nå rett etter nyttår, i regjeringsforhandlingene, som nå pågår. Jeløya-forhandlingene gav Venstre blod på tann, etter at de fikk forbudet mot pelsdyroppdrett i Norge vedtatt, stikk i strid med tidligere flertallsvedtak i Stortinget. Forslaget får også støtte fra Live Karlsrud, leder i NOAH, som sier at bjørketrær og er levende vesener, og må ha vernestatus på lik linje med ulv. Dette er i tråd med de erfaringer RBS har gjort blant sikre kilder i hovedstaden.

I en kommentar sier Erna Solberg, at dette er noe Høyre også vil vurdere, og som det trolig er støtte for i partiet, men hun understreker at det ikke er klarert med stortingsgruppen ennå. Derimot er Siv Jensen skeptisk, fordi hun hadde planlagt en avgiftsøkning på motorsagbensin og en liten forsiktig justering av avgiften på motorsagolje. Kjell Ingolf Ropstad fra Krf, sier i en kommentar, at dette må legges i «Vår Herres» hender.

Derimot får Venstres innspill støtte fra MDG, som sier at dette er noe de ikke turde foreslå selv, men støtter Venstre helhjertet og ønsker dem lykke til. Arbeiderpartiets leder, Jonas Gard Støre, som i nyttårshelgen var på studietur i Brussel, sier han ikke har noen spesiell mening om dette, men vil sjekke ut saken i henhold til de gjeldende regler I EU. Derimot er Bjørnar Moxnes krystallklar. «Dette må bli et klart mistillitsvotum mot regjeringen».

Som ventet sier Senterpartiet: «Sag i vei», mens SV`s talsperson Torgeir Knag Fylkesnes, ikke har rukket å få tak i Erik Solheim, som etter sigende er på et fly mellom Seattle og Hamburg.

Derimot har det lykkes RBS å komme i kontakt med lederen i Norsk Bondelag, Lars Petter Bartnes, som er delvis imot forsalget. Dette fordi det ikke er unntak for bønder med gårder over 400 dekar. «Disse må fortsatt kunne hogge ved» sier han. Egentlig ville han gå med på en forbudsgrense på 100 da, men har innsett at Norsk Bonde- og Småbrukarlag da vil skape trøbbel.

Helt til slutt har det kommet inn kommentarer fra Sven Arild Lie og Per Olaf Lundteigen, som begge mener at dersom kraftforprisen hadde blitt dobla, hadde ikke Venstre foreslått dette.

Hvilken skjebne forbudet mot vedhogst vil få, er nå høyst usikkert. Men, vi anbefaler alle våre medlemmer å følge godt med. Nils Melbøe oppfordrer alle medlemmer i Bonde- og småbrukarlaget til å hogge mest mulig ved i 2019 og ønsker med dette alle et godt nytt år.

Nils Steinar Melbøe

Årsrapport for 2018

Prosjektet ble innvilget i mars 2018 og skal etter planen avsluttes 31.12.2019. Bakgrunnen for prosjektet var ønsket om å kunne bistå personer som gjerne vil drive økologisk, men som mangler kunnskap. Det er noen folk som overtar gårdsbruk eller småbruk, som har motivasjon og ønske, men ikke evner å overskue en sånn drift uten videre. Ikke sjeldent er det folk som overtar mer eller mindre forfalne småbruk som har motivasjon til å ville drive økologisk, noen av de kan lykkes og de vil vi gjerne bistå. Hovedsiktemålet er at bistanden skal lede fram til sertifisert økologisk drift, men det er i prosjektet og åpning for at bønder som ønsker å styrke sinn kompetanse innen agroøkologiske metoder kan være med. Prosjektet eies av Rogaland Bonde og Småbrukerlag og utføres av Bjarne Kvist Hansen.

I 2018 har i alt 5 personer vært innom prosjektet. De to kom ikke videre enn ett innledende møte, da det var veldig klart at de hadde for lite areal til å kunne få til en debiosertifisering av sin produksjon. De søker etter areal å forpakte og kan muligvis komme tilbake i 2019, jeg holder kontakt med dem.

En bruker er med i prosjektet primært for å styrke sin agroøkologiske kunnskap, han er lokalmat produsent, økologisk interessert men ser i øyeblikket ikke for seg å gå inn i Debio sin sertifiseringsordning.

En bruker kom i gang med økologisk grønnsaksdyrking (på karensareal) i 2018, er innmeldt i Debio sin kontrollordning og håper å ha ferdig godkjent areal fra høsten 2019. Vedkommende går vinterlandbruksskolen i år planlegger å formelt overta bruket fra far sin i 2019.
En bruker har nettopp kommet med i ordningen, målet er å gjenreise et bruk som har vært uten drift i en årrekke, men som det er et potensiale i. Målet er Debio sertifisert produksjon av sau og frukt.

Jeg utfører også gratis førsteråd (GFR) for NLR på Særheim. Jeg opplever at de to prosjekter supplerer hverandre på en god måte. Jeg har vært oppmerksom på at mentorrådgivingen ikke må bli billig konkurrent til NLR sin ordinære rådgiving. Den er ikke det. Jeg henviser til NLR der det er relevant. Mentorrådgivingen handler primært om å styrke brukeren til å bli bonde. Bonden bruker NLR og trenger på et tidspunkt ikke lenger noen mentor, men uten mentoren lykkes det kanskje ikke overhodet å bli bonde. Det er mentorprosjektets hovedoppgave, å skape noen fler bønder og de skal helst være økologiske.

31.12.2018 Bjarne Kvist Hansen

– mentorprosjekt RBS

Bjarne Kvist Hansen tegner og forklarer.

KVALITETSPRØYTER
TIL GODE PRISER

Bom 6 meter til 27 meter, manuell eller hydraulisk.
Priser på forespørsel.

BERTHOUD VERMOREL 1800/2000 / ELEKTRISK RYGGSPRØYTE

FRA **1.700,-**

ÅKERSPRØYTER

FRA **35.500,-**

Oppgraderer eldre sprøyter med alt fra ny bom, styring, trommel, skum-utstyr, GPS eller bare nye dyser.

Heilgalvanisert ramme og bom, Integrert skylletank og reintvannstank. Tank 400/600/800/1000/1200ltr. Manuell bom 6/8/10/12 m.

10/12/15 M.

Vi leverer alt fra rygg/ATV/åker/trailer og selvgående sprøyter. Produserer spesialutstyr tilpasset morell/jordbær/bringebær/juletre sprøyting.

Vi har også deler til HARDI åkersprøyter på lager.

SPRØYTE GÅRDEN

Enkel 3-punkt spyler, manuell, 100mtr slange, trykkstyring
Pris: 20bar - 34.000,- 50bar - 54.000,-

Forhandler av: AAMS Salvani - testutstyr til Åkersprøyter.

NORDSJØVEGEN 613 - 4352 KLEPPE - Tlf. 51 42 06 10

ALLE PRISER ER EKS MVA.

www.sproyte.no

Husdyr ID - kvalitet fra øre til øre
Vi setter farge på Norges vakreste eventyr!
Moen
Tlf 5140 1150
post@moenbjollefabrikk.no

Nyhet: Gjødselmiksing med ekstrem effekt!

Propell ombygget til sving som dekker 90% til begge sider. Kommer til der andre må gi tapt!

Har overtatt Herresvela Maskin sin gjødselmixer og kjøringen

OSLAND MASKIN

Har også følgende utstyr:
- Hevdekjøring med 10.000 liter vakumvogn med kanon
- Pløying 4-skjærs vendeplog
- Steinhenterrake og henter i ett arbeidsbredde 5,2 meter
- Steinrive arbeidsbredde 4 meter
- Slåmaskin 3 meter
- Samlerive 9 meter
- Balletransport
- Massekjøring
- Graving/grøfting

Tlf 920 29 479

oslandmaskin@gmail.com

Frå Rogalands-benken

Driftige bønder skaper de beste råvarene. Det betaler vi godt for.

Prima Jæren er stolte over å levere det ypperste norske kjøttprodusenter kan produsere. Å alltid tilby kun det beste er en edel kunst, og vi klarer det med hjelp fra våre dyktige underleverandører. Vi legger mye tid og krefter i å samarbeide med kvalitetsbevisste gårdseiere, og Norges beste kjøttprodusenter finner man på vestlandet.

Dette er et frieri til kremen av lokale bønder: Saueholdere. Storfeprodusenter. Grise-røktere. Stadig nye kunder oppdager våre fantastiske råvarer, og gleden rundt middagsbordet skal komme bonden til gode. Vi belønner kvalitet. Ikke bare med gode ord, men med klingende mynt. Prima Slakt as har vært best på totaløkonomi for bonden de siste ti årene, og slik vil det alltid være.

Bli med på laget! Kontakt oss i dag:

PRIMA JÆREN

Tilførselsleder Storfe.
Magnar Sandanger 481 14 525 • magnar@prima.as

Tilførselsleder Småfe.
Leif Håkon Korsbø 928 28 420 : leif@prima.as

Tilførselsleder Gris.
Bjørn Høyland 917 10 027: bjorn.hoyland@prima.as

SPAR TID

MED NYTT GJERDESYSTEM

- Tåler store påkjenninger
- Lett å vedlikeholde
- Kan ha lengre strekk mellom pålene

"Gjerdesystemet som sparer deg for mye"
- Av bønder til bønder

Et norsk produkt fra:
VESHOVDA GJERDESYSTEM

www.gjerdesystem.no
post@gjerdesystem.no
tlf 414 44 878

SALG tlf 909 35 708

Ny regjeringsplattform:

Blåmandag på ein fredag

Først må vi gratulere Erna Solberg med den nye regjeringa. Men i jordbruket er vi svært skuffa over resultatet, spesielt på to områder:
Forbod mot pelsdyrhald og nydyrking av myr.
Landbruket har blitt ein salderingspost for å få kabalen til å gå opp.

At forbodet mot pelsdyrhald fortsett står ved lag, er skuffande. Sett i eit samfunnsperspektiv er dette skremmande og utarmande for dei det gjeld. For norsk landbruk vil

det bety lågare prisar på slakt, fordi vi gjennom pelsdyrnæringa har kunne selje slakteriavfallet til pelsdyrfòr.
For dei som har satsa store pengar på pelsdyr, er det ruin av livsgrunnlaget.

Så er det det meiningslause forbodet mot nydyrking av myr. Dette vert sett opp imot CO2- utslepp, noko som det ikkje finns vitskapelege argument for. At forbodet berre gjeld der ein skal dyrke mat, synar at her vert ulempene kasta over på den svake part.

Korleis skal dette store inngrepet i eigedomsretten kompenserast?

T. HOLAND MASKIN A.S

Graving
Transport
Sprengning
Salg av singel og grus

Ytre Torvhusv. 8 – 4370 Egersund
Telefon 51 46 57 00 – Fax: 51 46 57 01
Kristen: 951 51 511
Terje: 951 25 000
David: 951 51 510
E-post: th@thmaskin.no
Hjemmeside: www.thmaskin.no

Ring oss på **915 03100,** så hjelper vi deg

Har du benyttet deg av medlemsfordelene dine?

Som medlem av Norsk Bonde- og Småbrukarlag kan du få store fordeler hos oss:

- gode vilkår i Gjensidige Bank
- god pris på ulykkesforsikring
- 20 prosent rabatt på private forsikringer
- Inntil 23 prosent rabatt på driftsforsikringer, og topprabatt på 37 prosent ved god risikoscore
- ekstra rabatt på bilforsikring for ungdom

Kontakt oss på telefon 915 03100 eller les mer på gjensidige.no/landbruk

Gjensidige

E.VARHAUG transporterer det meste:

- TRAKTOR
- GRAVEMASKIN
- TRUCK
- PERSONLIFT M.M.

E. VARHAUG

Elling Varhaug
Järveien 34, 4365 Nærbø
Tlf 982 24 530

Ulvedemonstrasjon i Oslo

Vivian og Karl-Sigurd Helgesen foran Stortinget januar 2019.

DALANE
INNKJØPSLAG SA
BONDEN I FOKUS
ALT AV DRIFTSMIDLER TIL LANDBRUKET
GODE BONUSORDNINGER
SERVICE OG KOMPETANSE
KOM INNOM FOR EN DRØS OG KAFFI
SIRDALSVEIEN 38, 4376 HELLELAND
tlf: 51497197 mail: dalane-i@online.no

Alvorlige feil i krisepa

– krav om endring i avtalen

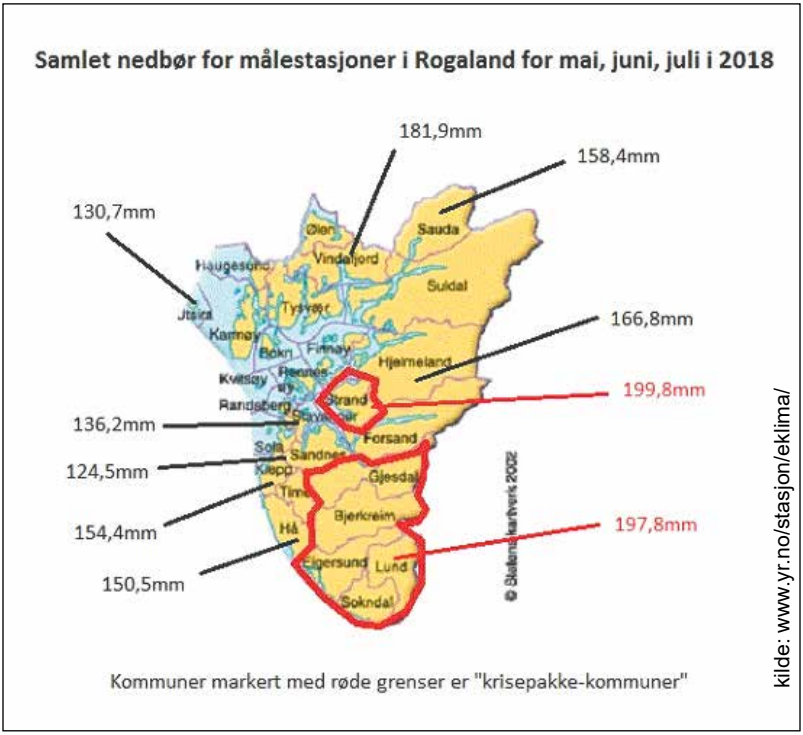

Rogaland Bonde- og Småbrukarlag mener at det er gjort grove feil i forbindelse med arbeidet med å kartlegge omfanget av tørken i Rogaland. Resultatet av dette er at det bare er noen spredte kommuner som faller inn under ordningen i Rogaland.
Det ble inngått avtale mellom Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag og staten. Det ble innvilget ekstraordinære husdyrtilskudd som skulle gå til de som er hardest rammet av årets tørke.
Det fremstår meget rart at de kommunene i Rogaland som kvalifiserte til «krisepakke» for tørkerammede husdyrprodusenter er de som har hatt mest nedbør av alle målestasjoner i Rogaland som har nedbørsmålinger for perioden mai, juni, juli.

De kommunene som er med i krisepakken har opplevd nedbør langt under normalen og har selvsagt vært hardt rammet av tørkekrisen. Det er selvsagt helt riktig at disse kommunene er med i krisepakkken, men nedbørsmålingene bekrefter at selvsagt skulle hele Rogaland vært med i denne avtalen. Rogaland Bonde- og Småbrukarlag har gjennom henvendelser til avtalepartene ikke lykkes i å få klare svar på hva som er lagt til grunn for vurderinger omkring hvilke kommuner som skulle tas med i Rogaland. Etter det vi har brakt i erfaring, er hverken lokale landbrukskontor eller fylkesmannen i Rogaland forspurt.

For å kunne skille mellom områder som har vært hardt rammet av tørke så er det helt umulig å gjøre dette ned på kommune-grense nivå. Det er kun i Rogaland det er trukket ut enkelt kommuner. For resten av landet så er det delt inn etter fylkesgrenser. Noen av de største husdyrkommunene i Rogaland som har

kke til landbruket

opplevd langt mindre nedbør enn kommuner som er med inn under avtalen faller utenfor. Dette vil ha dramatiske konsekvenser på både kort og lang sikt.

Det har blitt hevdet at 3 slåtten skal redde mye av mangelen av grovfôr i Rogaland. Den avlingssvikten som var på 1 og 2 slått er så stor at en rekordstor 3 slått ikke kan kompensere for denne. Det som nå er situasjonen i Rogaland er at svært mye av 3 slåtten ikke er tatt pga det har kommet svært mye nedbør den siste tiden.

Kvaliteten på avlingene synker desto lenger den blir stående utover høsten. Det er ut i fra langtidsmeldinger også svært usikkert om det i det hele tatt er mulig å berge alt graset i fra årets 3 slått.
Rogaland Bonde- og Småbrukarlag ber nå om at det blir gjort endringer i avtalen før den vedtas i Stortinget:
Hele Rogaland må falle inn under «krisepakken» som skal gå til de som har opplevd ekstraordinære skader som i følge av tørkekrisen.

Er du usamd i at Norge skal leggjast under EU-myndighet?
Vil du at Norge skal seia opp EØS-avtalen?
Meiner du at norske kvinner og menn skal vera herrar i eige hus?

BLI MED I NEI TIL EU

https://neitileu.no/bli-medlem

Medlemskap kostar kr. 200 fyrste året, deretter kr. 415

nei TIL EU

BLS BRYNE LANDBRUKSSERVICE A/S

Lykke til med lammesesongen 2019!

BLS - din leverandør av rekvisita!

LAMMEGODT

Sprayfo Lammegodt
Produsert på melkeråvarer
fra TINE

Bryne Landbruksservice AS

Hålandsveien 31, 4344 Bryne

Åpningstider

Hverdager 07.30-16.00

Lørdag 09.00 - 13.00

51 77 07 00

post@bls-as.no www.bls-as.no

Følg oss på facebook

FORSAND BETONG

OVER SJØ OG LAND

Forsand Betong holder til på Mælsosen, Helle i Forsand kommune. Betongfabrikken har direkte tilgang til dyptvannskai, og kan sende produkter sjøveien i hele landet. Vi er en gjeng hardbarka, kreative mannfolk som brenner for betongfaget. I dag produserer vi elementer til landbruk og industri, samt andre spesialprodukter etter bestilling. Har du et spennende prosjekt, vil vi være med på å gjennomføre det.

Mer informasjon: **www.forsandbetong.no**

MØRTELVERKET
FORSAND
www.forsand-sandkompani.no

JÆRPRODUKTER R TEGLE

TRANSPORTUTSTYR FOR DYR

NORSK PRODUSERT

Telefon 51 77 17 77 Internett www.tegle.no E-post post@tegle.no

MEDLEMS-FORDELER I NBS

Mer informasjon?
Tlf 22 00 59 10

smabrukarlaget.no

Regnskap 2018

	Regnskap i år	Regnskap i fjor
DRIFTSINNTEKTER		
Salgsinntekter, avgiftspliktig	158 050,00	147 792,00
Salgsinntekter varer/tjenester	**158 050,00**	**147 792,00**
Kontingent	171 419,64	132 951,75
Inntekter årsmøte	0,00	17 166,00
Annen inntekt	22 124,98	8 000,00
Andre inntekter	193 544,62	158 117,75
Sum driftsinntekter	**351 594,62**	**305 909,75**
DRIFTSKOSTNADER		
Lønn til ansatte	96 000,00	52 000,00
Avstemming skatt og aga	0,00	-13 899,02
Lønninger, ferielønn og honorarer	96 000,00	38 100,98
Arbeidsgiveravgift	0,00	564,00
Arb.giveravgift, pensjonskostn etc.	0,00	564,00
Annet lønnstilskudd	-30 000,00	0,00
Andre personalkostnader	-30 000,00	0,00
Leie lokaler	43 992,00	21 996,00
Honorar regnskap	10 000,00	13 500,00
Kontorrekvisita	496,00	20,00
Data/EDB- kostnad	3 842,75	0,00
Trykksak	22 300,00	22 225,00
Aviser, tidsskrifter, bøker o.l.	0,00	798,00
Møte, kurs, oppdatering o.l. .	72 913,00	62 758,00
Telefon	0,00	4 989,00
Porto	2 294,00	7 620,00
Reisekostnad, ikke oppgavepliktig	20 930,00	46 605,00
Reklame annonser	4 170,00	0,00
Reklamemateriell	-5 553,00	6 553,00
Kontingenter ikke fradragsberettiget	600,00	1 070,00
Gave, ikke fradragsberettiget	9 819,00	2 410,00
Bank- og kortgebyrer	1 350,00	2 216,50
Annen kostnad	0,00	4 530,00
Andre innkjøps-,tilvirkn. kostn. etc .	187 153,75	197 290,50
Sum driftskostnader	**253 153,75**	**235 955,48**
Driftsresultat	**98 440,87**	**69 954,27**
Annen renteinntekt	20 214,59	1 361,89
Finansinntekter	20 214,59	1 361,89
Avdelingsresultat	**118 655,46**	**71 316,16**

Balanse

	2018	2017
RESULTATREGNSKAP		
Salgsinntekter	158 050	147 792
Andre inntekter	193 545	158 118
Sum inntekter	**351 595**	**305 910**
Lønn, personalkostnader	66 000	38 665
Leie, kostnader lokaler	43 992	21 996
Andre kostnader	143 162	175 295
Sum kostnader	**253 154**	**235 955**
DRIFTSRESULTAT	**98 441**	**69 954**
Finansinntekter	20 215	1 362
ÅRSRESULTAT	**118 655**	**71 316**

BALANSE	2018	2017
Kundefordringer, andre krav	52 300	13 800
Aksjer og verdipapirer	0	200 000
Kontanter, bankinnskudd	685 022	402 627
Sum eiendeler	**737 322**	**616 427**
Bokført egenkapital	594 517	523 200
Årets resultat	118 655	71 316
Egenkapital	**713 172**	**594 517**
Offentlig gjeld	14 150	11 910
Annen kortsiktig gjeld	10 000	10 000
Sum gjeld	**24 150**	**21 910**
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	**737 322**	**616 427**

Budsjett 2019

SALGS- OG DRIFTSINNTEKT	BUDSJETT 2019
Kontingent	170 000
Inntekt årsmøte	10 000
Annonseinntekter	161 500
Annen inntekt	40 000
Salgsinntekter	**381 500**
VAREKOSTNADER	
Varer for videresalg	3 000
Varekostnad	**3 000**
LØNNSKOSTNADER	
Lønn	96 000
Refusjon	0
Avsatte feriepenger	0
Arb.g.avg.	0
Avg. av avsatte feriepenger	0
Honorar	17 500
Lønnskostnader	**113 500**
DRIFTSKOSTNADER	
Leie lokale	43 000
Utstillinger	15 000
Datautstyr	6 000
Kontorrekvivita	8 000
Trykksaker	25 000
Årsmøte, styremøter	72 000
Telefon	3 000
Porto	15 000
Driftskostnader	**187 000**
ANDRE DRIFTSKOSTNADER	
Reisekostnader	40 000
Reklameartikler	5 000
Bankgebyr	3 000
Annen kostnad	35 000
Kostnader uten bilag	0
Andre driftskostnader	**83 000**
Renteinntekt	5 000

Forslag til arbeidsplan 2019/2020

1 **Vektlegge utadretta landbrukspolitisk arbeid.**

Målsettinga er å jobbe med marketsføring av BS-lagets politikk .

Oppdatering, publisering og oppfølging av heime- og Facebook-sida.

2 **Følgje opp kontakten med lokallaga.**

Revitalisere «sovande lag».
Fortsatt netto auke medlemstalet.
Styrke organisasjonen.
Få alle medlemmer på SMS og e-postlister.

3 **Arrangere ein medlems-samling på fylkesnivå i november 2019.**

4 **Delta på Agrovisjon 2019.**

5 **Fylkesårsmøtet 7. og 8. mars 2019.**

6 **Studietur til sør-Tyskland og Østerrike 2019.**

7 **Auke studieaktiviteten: Minst eit tiltak per lokallag i gjennomsnitt.**

DIN TOTALLEVERANDØR

Våre kunder gjør en viktig jobb, derfor strekker vi oss hver dag for å være deres beste støttespiller.

Målet vårt er at alle i A-K er med å skape så gode opplevelser at kunden anbefaler oss.

A-K maskiner avd. Nærbø	**tlf 51 79 85 00**
A-K Ålgård Landbrukssenter	**tlf 51 61 19 40**
A-K Årdal Landbruk	**tlf 51 75 26 40**
A-K Møgedal mek. verksted, Sand	**tlf 52 79 25 30**

A-K maskiner

www.a-k.no

Du ska få en dag i mårå
Det er god utnyttelse av ressursene i vårt langstrakte land å drive landbruk i hele Norge. Og landbruket bidrar til mange og viktige arbeidsplasser i distriktene.
Nortura er en garantist for et levende landbruk i hele landet. Ingen andre aktører i kjøtt- og eggbransjen tar dette ansvaret.
Les mer på medlem.nortura.no
Nortura